PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo - Cena 90 lir

Leto XXVII. Št. 156 (7944)

TRST, četrtek, 8. julija 1971

DEMOKRISTJANI IN SOCIALDEMOKRATI VČERAJ V PALAČI CHIGI

Colombo začel posvetovanja s strankami vladne koalicije

Tajništva CGIL, CISL in UIL negativno ocenjujejo nedavne konjunkturne ukrepe

RIM, 7. — Predsednik vlade Colombo je danes pričel s sestanki z delegacijami strank leve sredine za utrditev sodelovanja v vladni večini zlasti v pogledu nekaterih važnih socialnih reform. Kot je znano, so v preteklih dneh nastale ostre polemike med vladnimi strankami, ki so precej zamajale trdnost Colombove vlade. S temi sestanki namerava Colombo prebroditi nastale težave.

Prvi sestanek je bil danes dopoldne z delegacijo krščanske demokracije, ki jo je vodil tajnik Forlani. Z njim sta bila še predsednik senatne skupine Spagnolli in predsednik poslanske skupine KD Andreotti. Po sestanku je Forlani izjavil časnikarjem, da so izmenjali s predsednikom vlade nekaj misli o sedanjem položaju in o zadevah, s katerimi se KD popolnoma strinja s predsednikom Colombom.

Popoldne je Colombo sprejel delegacijo PSDI, v kateri so bili tajnik Ferri in predsednika parlamentarnih skupin Jannelli in Orlandi. Po pogovoru s Colombom je Ferri dejal časnikarjem, da so obrazložili predsedniku vlade stališče svoje stranke in sklepe, ki jih je strankino vodstvo sprejelo na zadnji seji. PSDI meni, da mora vladna koalicija sloneti na avtonomiji večine, na enotnosti v parlamentu in seveda v vladi, kakor tudi v važnejših krajevnih ustanovah. Ferri je dodal, da so Colombu potrdili obveznost PSDI za reforme, ki so sedaj v razpravi v parlamentu in dodal, da so našli pri predsedniku vlade popolno razumevanje za predočena mu stališča.

Jutri bo imel Colombo pogovor z delegacijo PSI in PRI.

Vsa vladna in parlamentarna dejavnost je sedaj osredotočena okrog davčne, univerzitetne in stanovanjske reforme ter razvoja Juga. Predsednik vlade Colombo in zakladni minister Ferrari Aggradi sta se danes srečala v palači Madama s skupino demokristjanskih senatorjev, s katerimi sta proučila nekatera vprašanja v zvezi z zakonom za finansiranje blagajne za Jug in z izvajanjem konjunkturnih ukrepov.

Senatna komisija za finance in zaklad je po kratki razpravi odložila na torek obravnavo zakona o davčni reformi. Popoldne je bila konferenca načelnikov skupin v senatu, na kateri je načelnik finančne in zakladne senatne komisije Martinelli poročal o bodočem delu. Sklenili so, da bo komisija pohitela z delom in da bodo v palači Madama začeli z razpravo o davčni reformi 15. julija. Po sestanku je socialistični senator Pieraccini izjavil, da mora senat proučiti zakon o Jugu ter zakon o davčni in stanovanjski reformi pred poletnimi počitnicami in da bo moral zasedati, če bo treba, tudi v avgustu.

Komisija za ustavne zadeve poslanske zbornice je danes na zakonodajni stopnji odobrila velik del zakonskega osnutka, ki določa ukrepe v korist nemške manjšine v Zgornjem Poadižju. Ostali del zakona bo komisija proučila na prihodnjih sejah. Hkrati je ista komisija na posvetovalni stopnji odobrila ustavni zakon, ki spreminja in dopolnjuje posebni statut za deželo Tridentinska — Zgornje Poadižje.

Tajništva CGIL, CISL in UIL so danes odobrila resolucijo, v kateri negativno ocenjujejo konjunkturne ukrepe, ki jih je vlada nedavno sprejela. Tri sindikalne organizacije ugotavljajo, da sedanji položaj ne zahteva ukrepov za mašenje lukenj, ker se je tako gospodarski položaj, kot položaj delavcev precej poslabšal. Sindikati menijo, da bo vlada s temi ukrepi dala podjetjem znatne vsote javnega denarja brez nobenega jamstva o njihovi koristni uporabi. Zato sindikalne organizacije zavračajo takšno gospodarsko politiko in zahtevajo, da je treba te ukrepe nadomestiti s takojšnjim javnim posegom in z javnim nadzorstvom nad investicijami, ki morajo služiti uravnovešenemu razvoju in večji zaposlitvi.

Morovi pogovori s sovjetskimi voditelji

MOSKVA, 7. — Italijanski zunanji minister Aldo Moro je z današnjimi pogovori s sovjetskimi voditelji zaključil prvi del svojega obiska v SZ. Po popoldanskem obisku moskovske univerze je Moro odpotoval v Leningrad, nakar bo obiskal še nekaj važnejših sovjetskih mest. Njegov povratek v Italijo je predviden za ponedeljek.

Očitno ne predstavlja Morov obisk v SZ samo izmenjave mnenj in misli s sovjetskimi državniki. Dolgi sestanki, ki so povzročili tudi nekatere protokolne težave, dokazujejo politično vsebino in važnost pogovorov, ki so na obeh straneh vzbudili zadovoljstvo. Sovjetski predstavniki so poudarili, naj bi Italija v svetovnem in predvsem v evropskem merilu čimveč prispevala za mir.

Opoldne se je Moro udeležil uradnega kosila, na katerem so bili navzoči najvišji sovjetski voditelji.

ZAHODNONEMŠKI ZUNANJI MINISTER DOSPEL V TEL AVIV

W. Scheel v Izraelu v polemičnem ozračju

Razgovarjal se bo z Goldo Meir in ministrom Ebanom

TEL AVIV, 7. — Zahodnonemški zunanji minister Walter Scheel je dospel danes na štiridnevni uradni obisk v Izrael, kjer se bo pogovarjal s svojim kolegom Aba Ebanom ter s predsednico vlade Goldo Meir. Program obiska predvideva tudi srečanje z bivšim predsednikom Ben Gurionom. Gre za prvi obisk nekega zahodnonemškega zunanjega ministra v Izraelu, medtem ko je šef izraelske diplomacije lani obiskal Bonn.

V kratkih nagovorih na telavivskem letališču sta se tako Scheel kot Eban spomnila tragične preteklosti, ki je ločila oba naroda, istočasno pa izrazila voljo, da skupaj gradita boljšo bodočnost. Scheel je tudi položil venec pred spomenik židovskim žrtvam v Jeruzalemu. Tu pa ga je skupina izraelskih mladih ekstremistov sprejela z burno demonstracijo, med katero je bilo slišati vzklike «Nemci morilci» in «Ne bomo pozabili!»

Ne glede na ta incident, ki je bolj povezan s preteklostjo, so pa tudi v sedanjem položaju vzroki, zaradi katerih je Scheel naletel na dokaj hladen sprejem, vsai s strani tiska in nekaterih političnih krogov. V teh krogih namreč menijo, da je Scheel prišel v Tel Aviv ne samo kot predstavnik svoje vlade, ampak tudi kot odposlanec EGS, ki je pred kratkim zavzela jasno stališče do bližnjevzhodne krize ter zahtevala izvedbo resolucije varnostnega sveta iz leta 1967. Dokument EGS močno poudarja zahtevo po umiku izraelskih čet s Sinaja, kar je izzvalo nejevoljo v telavivskih vladnih krogih. Nekateri listi celo obtožujejo Scheela, da je po zadnjem srečanju s Schumannom povsem osvojil stališče svojega francoskega kolega, ki ga tu ocenjujejo kot «protiizraelskega». V takem položaju je jasno, da bodo izraelski vladni predstavniki v srečanjih z Brandtovim odposlancem skušali omejiti pogovore na dvostranske odnose ter na odnose med Izraelom in EGS, izogibali pa se bodo diskusije o položaju na Bližnjem vzhodu.

O SOCIALIZMU NA ČILSKI NAČIN

Pogovor z vodjo čilskih demokristjanov Tomićem

Čile, na skrajnem koncu Latinske Amerike, je zanimiva država. Svet gleda nanj in se sprašuje, če ni to morda vzorec političnega razvoja. Tu je levica prišla na oblast na mirem način, z izvolitvijo predsednika Allendeja. K izvolitvi pa je pripomogel tudi njegov tekmec, demokristjanski prvak in državnik Radomiro Tomić, ki sedaj kot voditelj parlamentarne opozicije na konstruktiven način prispeva k izgradnji čilske inačice socializma.

Izvedeli smo, da se Tomić mudi v Trstu, pa čeprav le za nekaj ur, pred odhodom v Jugoslavijo. Z ženo se je namreč odločil, da bo prebil dopust v očetovi domovini, v sončni Dalmaciji. Njegovo potovanje je zasebnega značaja, čeprav ni mogoče izključiti, da se bo Tomić srečal z jugoslovanskimi prijatelji: morda s Kardeljem, ki je obiskal Čile pred dobrim letom dni, morda pa tudi s kom drugim . . .

Sprejel nas je v spodnji veži hotela «Riviera» v Grljanu. Ravnokar se je vrnil s plaže. Videti je bil počitniški, zagorel in zadovoljen. Oblekel si je belo majico in belo-rdeče-modrim ovratnikom.

Povabil nas je, naj prisedemo, položil na mizo časopis, ki ga je bral, in se zbral, pripravljen na vprašanja.

Radomir Tomić govori lepo, čisto španščino, od časa do časa uporablja kak literarni arhaizem, a se takoj popravi, ko opazi, da ga sobesednik ni povsem razumel. Tedaj si pomaga tudi z italijanščino.

Razgovor sva začela z vprašanjem o njegovem izvoru.

«Rojen sem v Čilu. Moj oče pa je doma iz Splita. Leta 1900 se je izselil v Južno Ameriko, v Čile, in se tam oženil. Imel je sedem sinov, jaz sem peti . . .»

Vprašali smo ga, če ga je oče naučil hrvaščine.

«Ne. Vzgajala nas je mati, ki je govorila špansko. Pač pa vem kakih dvesto besed, ki mi pridejo prav: Srce moje, dušo moje zlato . . . Dovidjenja, molim, hvala, itd. Tako se znajdem.»

Prisrčno in razigrano se je zasmejal, ko je izgovoril te besede. In vendar je to človek srednjih let star izkušen politik in voditelj stranke.

Tomić, KD in «Unidad popular»

Koliko časa je Radomiro Tomić aktivno prisoten v čilski politiki?

«Sem eden izmed ustanoviteljev čilske krščanske demokracije in sedaj njen predsednik. Dve mandatni dobi sem bil poslanec, zadnji dve pa senator. Tri leta, od 1965 do 1968 sem bil čilski veleposlanik v ZDA, pred kratkim pa sem bil uradni kandidat DC za predsednika republike, a to že veste.»

Vprašal sem ga o teh volitvah. Tedaj je namreč bila med socialistom Allendejem, ki so ga podpirali tudi komunisti, in Tomićem, ki ga ni podprla skrajna desnica v DC, le malenkostna razlika. Allende je imel 30% glasov in relativno večino.

«Začnimo tako. Poudariti hočem, da je čilska DC levičarska stranka. Ko je Allende prejel na ljudskem glasovanju relativno večino, smo sklenili, da ga bomo podprli v parlamentu. Po našem ustavnem sistemu mora namreč v takem primeru odločati med kandidati parlament. Vsi poslanci DC so soglasno glasovali za Allendeja.»

Zakaj ste glasovali zanj?

«Allende in njegova koalicija Unidad popular so izdelali statut demokratičnih jamstev, ki smo jo zahtevali demokristjani. Poleg tega pa je v Čilu že četrtič, da izbere parlament predsednika, ki je na volitvah prejel relativno večino.»

Ko je videl, da molčim, je še dodal, prepričano:

«Pa tudi zato, ker ni velike razlike med programom Allendeja in programom Tomića; v obeh je namreč več važnih skupnih točk . . .»

Katere so te točke? So bistvene?

«Predvsem zamenjava kapitalističnega režima, strukturne reforme, nacionalizacija bakra, agrarna reforma, neodvisna zunanja politika.»

To je skoraj vse. Zakaj pa je DC v opoziciji?

«Vlada Unidad popular je izdelala program in sama raje vidi, da je DC v opoziciji. Vendar moram pojasniti, da smo konstruktivna opozicija. Podpiramo ukrepe, ki ustrezajo programskemu dogovoru, kar je med nami skupnega, dosledno pa nasprotujemo drugim sklepom. V takih primerih smo prava opozicija.»

Je v parlamentu sodelovanje med Unidad popular in DC pogost pojav?

«Doslej smo skupaj izvedli nacionalizacije, skupaj reformiramo ustavo, skupaj pripravljamo ukrepe o osebnih dohodkih itd. Z dvema izjemama smo sprejeli vsa imenovanja diplomatov, ki so nosilci zunanje politike države.»

Sektaštvo po umoru Zujevića

Znano je, da preživlja Čile v teh mesecih zelo težke preizkušnje. Odnosi med strankami so se zaostrili po zahrbtnem umoru bivšega notranjega ministra, demokristjana Zujevića. Atentat so organizirali pripadniki neke ekstremistične skupine, ki se izdaja za Vanguardia organizada proletaria in s tem povzročili krizo v odnosih med vlado in DC.

Vprašali smo ga za oceno sedanjega položaja.

«V Čilu smo priča sedaj važnemu družbeno-političnemu razvoju, ki napreduje in je zelo občuten, a nosi s seboj tudi nevarne elemente. Eden izmed teh elementov je sektaški duh, ko se istočasno velike skupine Čilencev angažirajo na vsenarodni osnovi izgradnje nove družbe, ki je lahko samo nacionalna. Tega pa ne more narediti samo ena stranka, nasprotno, to mora narediti vse čilsko ljudstvo, prav ker je tako.»

Ta del svojega odgovora mi je Tomić narekoval dobesedno, počasi, z vejicami in pikami, nato pa me prosil naj čimbolj natančno prevedem.

Nato je dodal: «Drugo nevarnost predstavlja obstoj ekstremizma in oboroženih skupin mimo vojske in policije. DC zahteva, naj se to vprašanje takoj reši z njihovim razspustom.»

«Čilska DC je socialistična»

V poznejšem razgovoru se je pokazalo, da Radomiro Tomić zelo dobro pozna dogajanje v Italiji, tudi zato, ker sta si Čile in Italija po svoje zelo podobni državi. Kot človeku, ki živi v Italiji, me je predvsem zanimalo, kako si predsednik ene izmed največjih demokrščanskih strank na svetu zamišlja bodočnost družbe. Mislite, sem ga vprašal, da je lahko to socializem?

Zamislil se je samo za trenutek, izbiral besede in narekoval. Sploh je narekoval vsakokrat, ko se mu je zdelo vprašanje tako, da ga obvezuje pred širšo politično javnostjo, ki zdaleka presega meje našega dnevnika in Trsta.

«Na zadnji seji razširjenega vodstva čilske DC, približno pred dvema mesecema, je bila sprejeta sledeča definicija: DC je socialistična, pluralistična in demokratična stranka.»

Tomić in Tito

Socializma je več inačic, zato sem ga vprašal, kako gleda na izkušnje Jugoslavije pod Titovim vodstvom.

«Tita sem prvič spoznal leta 1950, ko sem bil povabljen v Jugoslavijo. Pozneje sem se vrnil k njemu na Brione leta 1953. Deset let pozneje sva se srečala v Beogradu, na mednarodni interparlamentarni konferenci. Osebno sem občudovalec Titove osebnosti in zgodovinskega dela, ki ga je Tito uresničil.»

Manjšina Indiosov in njeni problemi

Razgovor je postajal manj uraden. Kmalu je k nam prisedla Tomićeva žena, prikupna gospa. Sedla je k njemu in pristala, da se fotografiramo skupaj. Še prej je Tomić vztrajal, da nas mora pogostiti. Res je naročil za vse kozarec oranžade, ki smo ga v popoldanski vročini izpili skoraj da v dušku. Pozanimal se je za naš dnevnik, za Slovence v Italiji in naš odnos do Jugoslavije. V šali je vprašal, če nas imajo v Jugo-

SOJAN SPETIČ

(Nadaljevanje na 6. strani)

PO SREČANJU POMPIDOU-BRANDT

V PARIZU NEZADOVOLJNI V BONNU PA ZADOVOLJNI

PARIZ, 7. — Predsednik republike Pompidou in zunanji minister Schumann sta danes poročala na vladni seji o dvodnevnih pogovorih, ki jih je imela francoska državna delegacija v Bonnu. Oba sta dala negativno oceno o osnovnih točkah pogovorov z Brandtom in ostalimi člani zahodnonemške vlade. Pompidouja je najbolj razočaralo dejstvo, da ni dosegel v Bonnu ugodnih rezultatov, ki jih je pričakoval v pogledu nihajočega tečaja marke. To je razvidno zlasti iz pisanja francoskih časnikov in iz izjave vladnega glasnika Hamona, ki jo je dal po vladni seji.

Hamon je dejal, da francoska delegacija ni šla v Bonn, da bi zahtevala ponovno uvedbo paritetnega in stalnega tečaja marke, temveč da bi predočila Zahodni Nemčiji škodljivost sedanjega položaja. Zato je Hamon obžaloval, da v Bonnu niso hoteli ničesar slišati o tem. Zahodnonemško stališče, je dejal Hamon, dokazuje nerazumevanje za potrebe gospodarske skupnosti v pogledu monetarne politike. Razumljivo je, da imajo koristi gospodarske skupnosti glede tega vprašanja prednost pred posebnimi koristi enega ali drugega člana. Nato je Hamon poudaril da se Francija ne more pridružiti skupnemu predlogu za ureditev mednarodnega monetarnega sistema, dokler ne bo vzpostavljen znotraj gospodarske skupnosti normalen monetarni položaj.

Politični opazovalci v Parizu ugotavljajo, da sta nezadovoljstvo Pompidouja povzročila dva vzroka: da izhaja nihajoča marka iz neke vrste «tajnega dogovora» med Bonnom in Washingtonom in zaskrbljenost glede bodočnosti «zelene Evrope». Pri tem poudarjajo, da Francija že dlje časa obtožuje bonskega zunanjega ministra Schillerja, da je vsilil uvedbo nihajoče marke sporazumno z ZDA. Če ne bo vprašanje nihajoče marke rešeno pred prihodnjim zasedanjem mednarodnega monetarnega sklada, ugotavljajo v Parizu, bo nastala v gospodarski skupnosti resna kriza, ki zna imeti nepričakovane posledice.

Zahodnonemški kancler Brandt pa je na današnji vladni seji izrazil «veliko zadovoljstvo» za rezultate, ki so bili doseženi na pogovorih s francoskim predsednikom Pompidoujem. Kot je izjavil glasnik zahodnonemške vlade Ahlers, je Brandt poudaril, da so s francosko delegacijo dosegli soglasnost zlasti o vprašanjih evropskega razvoja, zahodnonemške politike do Vzhoda in o Berlinu. Glede spornih vprašanj, zlasti pa vprašanj monetarne narave, je bilo po mnenju Brandta doseženo boljše medsebojno razumevanje.

Ahlers je nato poudaril, da zvezna vlada ni določila nobenega roka glede nihajoče marke, temveč si bo prizadevala tudi v bodoče, da doseže glede monetarnih vprašanj skupno stališče med šestimi članicami gospodarske skupnosti. Pri tem je Ahlers pripomnil, da je Francija na zadnji seji finančnih ministrov gospodarske skupnosti v Bruslju preprečila dosego skupnega stališča.

Vsi francoski časniki izražajo bolj ali manj mnenje Pompidouja in Schumanna glede pogovorov v Bonnu in soglasno ugotavljajo, da je zaboliko spora med Francijo in Zahodno Nemčijo še vedno nihajoča marka. Po drugi strani pa zahodnonemški časniki pozitivno ocenjujejo srečanje med Brandtom in Pompidoujem.

Atentat pri Tel Avivu: dva mrtva in 19 ranjenih

TEL AVIV, 7. — Štiri rakete so padle danes zvečer na naselje Petach Ti Va, kakih deset kilometrov od Tel Aviva. Ena izmed raket je zadela neko bolnišnico. Po prvih poročilih sta pri atentatu dve osebi zgubili življenje, devetnajst pa je ranjenih.

DUNAJ, 7. — Tu se je zvedelo, da bo avstrijski zunanji minister Kirchschlaeger obiskal Rim 16. in 17. julija. Na današnjem srečanju z italijanskim veleposlanikom na Dunaju je avstrijski zunanji minister izjavil, da mu ležijo zelo pri srcu koristi Južne Tirolske, da pa strankarska stališča ne morejo spremeniti sklepov, ki sta jih sprejeli obe vladi.

ŠEF BELE HIŠE O BODOČNOSTI

Nixon predvideva skorajšnji konec ameriške «vodilne vloge» v svetu

Čez pet ali deset let bo obstajalo pet velesil: poleg ZDA še Zahodna Evropa, Japonska, SZ in Kitajska - Hude obtožbe povratnikov iz Vietnama

KANSAS CITY, 7. — «ZDA niso več v položaju popolne nadmoči; čez pet ali deset let bodo morale deliti svojo vodilno vlogo z drugimi štirimi centri: Zahodno Evropo, Japonsko, Sovjetsko zvezo in Kitajsko». To so predvidevanja ameriškega predsednika Nixona za bodočnost, kot jih je orisal 41 ravnateljem časopisov in televizijskih postaj v kratkem razgovoru v Kansas Cityju. Nixon, ki se je tu ustavil na poti v svojo poletno rezidenco v San Clementeju, je tudi napovedal postopno odpravo oboroženih konfliktov, namesto katerih bo nastopila «gospodarska tekma», v katero se bodo morale ZDA angažirati z vso svojo silo, če ne bodo hotele ostati zadaj.

Glede Vietnama ni hotel Nixon povedati ničesar, češ da je bilo v zadnjih časih še preveč povedanega. Ponovil pa je, da njegova politika stremi za popolnim umikom iz Indokine ter v tej zvezi omenil, da je od začetka njegovega mandata že 300 tisoč vojakov zapustilo Vietnam, medtem ko se je število ameriških žrtev v Indokini zmanjšalo na eno četrtino. «Ameriška obveza na tem področju gre h koncu — je dodal. Sedaj je samo vprašanje časa».

Potem ko je podrobneje orisal svoja predvidevanja o «petih centrih oblasti», je Nixon izrazil prepričanje, da bodo ZDA čez pet let še vedno najmočnejša in najbolj bogata država. «Toda — se je vprašal — ali bomo tudi moralno najbolj zdrav narod?» Sicer pa je šef Bele hiše izrazil optimizem v bodočnost: «Nismo nemoralen narod — je dejal — dogaja pa se nam, da delamo napake».

Ti «moralni pomisleki» predsednika Nixona postajajo nekoliko sumljivi, če jih primerjamo s politiko, ki jo njegova vlada vodi v Indokini. Ta politika je bila danes na zatožni klopi v Rimu, kjer je združenje Italija - Vietnam organiziralo tiskovno konferenco šestih povratnikov iz Indokine. Eden od njih, sociolog Fred Branfam, ki je preživel vrsto let v Vietnamu, Kambodži in Tajski, je med drugim povedal, da je Nixonova uprava kljub delnemu umiku čet več kot podvojila bombardiranje Vietnama, Laosa in Kambodže. 80 odstotkov bomb, ki jih Američani uporabljajo, so bombe «proti človeku», ki se razletijo na tisoč drobcev. Ko ti zadenejo svojo žrtev, se v telesu razširijo, tako da jih je nemogoče odstraniti. Veliko človeških žrtev povzročajo tudi napalm, beli fosfor, tempirane bombe ter kemijsko in bakteriološko orožje.

Drugi povratniki so pripovedovali, kako so v Vietnamu prirejali «lov na moža», kako je mučenje jetnikov običajna praksa, kako so uporabljali topništvo brez vsakega obzira do civilnega prebivalstva. Povratniki so pojasnili, da nočejo s svojimi izjavami vzbuditi sovraštvo do Nixonove vlade, pač pa okrepiti svetovno gibanje, ki zahteva konec vojne in povratek vojakov domov. Po njihovih besedah se je že več kot dvajset tisoč povratnikov iz Vietnama organiziralo, da bi pojasnilo ameriškemu in svetovnemu javnemu mnenju resnico o ameriški udeležbi v vietnamski vojni.

Richard Nixon

«New York Times» objavlja danes intervju s članom politbiroja severnovietnamske delavske partije Le Duc Thujem o zadnjih mirovnih predlogih, ki jih je delegacija južnovietnamske revolucionarne vlade sprožila na pogajanjih v Parizu. Le Duc Tho je med drugim pojasnil, da je vprašanje umika čet in osvoboditve ujetnikov povsem ločena od problema notranje ureditve Vietnama. Prve jetnike bodo osvobodili — je dejal — čim se bodo po določitvi točnega roka umika iz Vietnama prvi ameriški vojaki vrnili domov.

Agencija južnovietnamskih osvobodilnih sil je sporočila, da je v prvih šestih mesecih letošnjega leta več kot 18.300 vojakov sajgonske kolaboracionistične vojske dezertiralo. Agencija navaja 241 primerov, ko so se vojaki uprli častnikom, ter 12 primerov, ko so Sajgonci sodelovali s partizani.

RAZGOVOR PREDSEDNIKA TITA S CELJSKIMI PREDSTAVNIKI

Ureditev gospodarskega stanja najbolj važna naloga Jugoslavije

Neosnovano pisanje tujih časopisov o položaju v SFRJ

(Od našega dopisnika)

LJUBLJANA, 7. — Današnji dan je predsednik Tito prebil v Sloveniji in imel pogovore z vodilnimi slovenskimi osebnostmi.

Sinoči je predsednik Tito v Celju v sproščenem pogovoru s predstavniki celjske občinske skupščine, družbeno-političnih organizacij in celjskih podjetij izpovedal svoje mnenje o nekaterih vprašanjih sodobne stvarnosti Jugoslavije.

Omenil je med drugim občutne razlike v dohodkih posameznih plasti državljanov in se zavzel za čimprejšnjo odpravo vseh takih deformacij. Posebno pa je poudaril, da je treba posvetiti vso skrb vprašanjem tistih delavcev, ki imajo nizke prejemke.

Ko se je Tito dotaknil sprememb ustave je med drugim dejal, da so v Jugoslaviji predolgo odlašali z ureditvijo mednacionalnih in medrepubliških odnosov. Ti odnosi so zdaj z ustavnimi amandmaji postavljeni na povsem nove temelje. Velike pristojnosti so zdaj prenesene na republike, ki prevzemajo odgovornost za reševanje največjega števila notranjih problemov, zlasti gospodarskih, toda, po besedah Tita, je treba, kljub močneje izraženi državnosti republik, ohraniti kohezijo Jugoslavije kot celote.

Tito se je dotaknil tudi določenih kritik stanja v Jugoslaviji in poudaril, da so ne glede na to v Jugoslaviji po vojni veliko napravili. Prav je, da kritiziramo, kar ni v redu, toda pretirana kritika škoduje ugledu države, sovražniki pa jo jemljejo kot argumente za napade na Jugoslavijo.

Tito je nato še obširno govoril o mnogih notranjih problemih Jugoslavije, o delavcih v tujini in skrbi za njihovo vrnitev ter o tem, kako so gospodarska vprašanja in ureditev gospodarskega stanja zdaj najbolj važne naloge vseh dejavnikov v Jugoslaviji.

Na koncu se je Tito dotaknil tudi govoric v svetu o Jugoslaviji: «Na tujem dandanes govorijo in časopisi pišejo, da je Jugoslavija pred razpadom. Predvsem na Zahodu gredo tako daleč, da pišejo: dokler je tu Tito bo to nekako obdržal, če pa bi on zdaj šel — potem bo vse razpadlo. Seveda navajam tisto, kar tam govore. Poslušajte, žalostno bi bilo vse skupaj, če bi bilo odvisno le od enega človeka. Mi vsi pa vemo, kakšna je moč naše družbe, sile, ki so tu, vedo, kaj hočejo. Lahko se posameznik umakne, lahko to storim jaz, pa tudi drugi. Rastejo pa nove sile, ki vedo, kaj je treba storiti za ohranitev naše neodvisnosti in nadaljnji razvoj naše socialistične samoupravne družbe. Vendar se, kot vidijte, nekateri le ukvarjajo s takimi špekulacijami, poskušajo vnašati nemir v naše vrste, v našo deželo. In te poskuse moramo odločno zatreti.»

DRAGO KOSMRLJ

Srbija proslavila 30-letnico vstaje

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 7. — Tridesetletnica vstaje ljudstva Srbije je bila danes obeležena s priložnostnimi slovesnostmi v vseh večjih krajih republike. Osrednja proslava je bila v Beli Cerkvi pri Krupnju, kjer je Žika Jovanović-Španec na današnji dan pred 30 leti sprožil prvi strel na sovražnika. Ta dan, 7. julij, proslavlja ljudstvo Srbije kot praznik oborožene vstaje. Danes se je v Beli Cerkvi, kjer so odkrili spomenik vstaji in poprsja trem pobudnikom vstaje na tem področju, zbralo okrog 30.000 ljudi in Bele Cerkve, Krupića, Ložića, Valjeva in drugih krajev Srbije, med njimi številni narodni heroji, prvoborci, zastopniki organizacij borcev iz vseh republik, številni kulturni delavci, zastopniki zveznih republiških organov in ustanov in vodilne osebnosti Srbije, med njimi Mijalko Todorović, Dragi Stamenković,, Dragoslav Marković, armadni general Nikolaj Ljugičić. Na zboru je o vstaji in revoluciji v Srbiji govoril predsednik CK Zveze komunistov Srbije Marko Nikežić. Po govoru Nikežića so znani beograjski umetniki in študentje akademije gledališča umetnosti izvedli recital revolucionarne poezije. Po tem kulturno-umetniškem programu so odprli spominski muzej, v katerem so razstavljene zastave vseh partizanskih odredov v Srbiji, orožje, fotografije in drugi avtentični predmeti, vezani z vstajo. Slovesnosti v Beli Cerkvi so se končale z revijo narodnih pesmi, v izvedbi kulturno-umetniških društev in orkestra Jugoslovanske ljudske armade.

B. B.

Delegacija časnikarske zveze pri Fanfaniju

RIM, 7. — Predsednik senata Fanfani je danes sprejel delegacijo časnikarske zveze, ki sta jo vodila predsednik Falvo in tajnik Ceschia. Časnikarji so Fanfaniju izročili spomenico, ki je bila odobrena na nedavnem vsedržavnem svetu italijanske časnikarske zveze o vprašanjih založništva in predlogih za organsko reformo tiska in radiotelevizije. Tajnik Ceschia je obrazložil Fanfaniju spomenico in ga opozoril predvsem na potrebo, da bi moral tudi parlament obravnavati kočljivo vprašanje krize italijanskih dnevnikov, zlasti pa še monopolistično koncentracijo časnikov. Poleg tega so govorili tudi o potrebi po spremembi sedanjega zakona o tisku in opozorili predsednika senata na nekatere dogodke, ki so v polnem nasprotju s svobodo tiska. Fanfani jim je zagotovil, da senat pozorno sledi vsem tem vprašanjem in da jih bo z odgovornostjo proučil.

Predsednik čilske krščanske demokracije Radomiro Tomić z ženo med razgovorom z urednikom Primorskega dnevnika (Foto S. Lipovec)

DANES BO CIPE SPREJEL NAČRT O PREUREDITVI POMORSKIH PROG

Prva zagotovila ministrov Piccolija in Giolittija tržaškim predstavnikom

Intenzivni razgovori predsednika deželne uprave Berzantija, župana Spaccinija, predsednika pokrajine Zanettija, tajnikov sindikatov pomorščakov CGIL Gerlija, CISL Gosdana in CCdL Cortija - Odgovor ministra za trgovinsko mornarico Attaguileja poslancu Albinu Škerku

Medministrski odbor za gospodarsko načrtovanje CIPE bo zasedal danes. Na dnevnem redu bo imel program preureditve italijanske mornarice z državno udeležbo. Medtem pa se množijo pobude tržaških predstavnikov, ki intenzivno hodijo od ministra do ministra, od vsedržavnega strankinega tajnika do nižjih funkcionarjev.

Število tržaških odposlancev v italijanski prestolnici se je pomnožilo. Tržaškemu županu, predsedniku pokrajine ,sindikalistom, deželnemu odborniku in tajnikom posameznih strank vladne koalicije se je pridružil še predsednik deželne vlade dr. Alfredo Berzanti, ki je bil prej zadržan. Poleg njega pa sta dopotovala v Rim tudi socialdemokratska predstavnika, deželna odbornika Dulci in Dal Mas, medtem ko je tajnik tržaške PSDI De Gioia bil že v Rimu.

Kaj so hoteli doseči? Predvsem, menimo, da CIPE ne bi sprejel takoj svojega načrta in se prej posvetoval z deželo Furlanijo — Julijsko krajino, kot to določa čl. 47 posebnega statuta (ki je ustavni zakon ,veljaven za vso Italijo). Poleg tega pa so želeli tržaški politiki prejeti ustrezna zagotovila, da Trst s preureditvijo prog PIN ne bo prizadet.

Kar zadeva prvo vprašanje velja poudariti, da «posvetovanja z deželo» ne gre zamenjati s pogovori med posameznimi ministri in predstavniki deželne vlade. CIPE mora seznaniti deželni svet z osnutkom svojega načrta. Svetovalci v Trstu ga morajo preučiti in dodati svoje pripombe, lahko ga sprejmejo ali zavrnejo.

Kaj so tržaški odposlanci v Rimu dosegli? Vse kaže, da nekoliko manj kot so zahtevali. Predvsem so dosegli zagotovila, da Trsta reorganizacija pomorskih prog ne bo prizadela; nasprotno obljubljajo, da bo vlada s svojimi ministrstvi poskrbela za ustrezno zaščito tržaške pristaniške dejavnosti.

To je zagotovil Berzantiju minister za državne soudeležbe Piccoli, tržaškemu županu Spacciniju pa minister za gospodarsko načrtovanje Giolitti.

Preidimo k podrobni kroniki včerajšnjega dne, ki je — kot prejšnje — zapletena, tudi zaradi skromnih sporočil iz Rima, ki so diplomatsko zavita in nerazumljiva.

Dežela je izdala preko svojega tiskovnega urada sporočilo, da je Berzantija najprej sprejel minister za državne soudeležbe Flaminio Piccoli, nato pa minister za trgovinsko mornarico sen. Attaguile.

Berzanti je obema dopolnil sliko, ki jima jo je prejšnjega dne podal odbornik Stopper. Skliceval se je tudi na svoje programske izjave pred deželnim svetom, da je treba pri sicer nujni preureditvi pomorskih prog upoštevati specifično vlogo Trsta, ki ni samo deželno pristanišče (v funkciji vsega deželnega gospodarstva), temveč predvsem edino italijansko pristanišče tranzitnega značaja «iz tujine za tujino». Berzanti je izrazil mnenje, da je treba javno mornarico okrepiti in posodobiti, ker samo tako lahko Italija uravnovesi račun brodarin s tujino, ki je sedaj pasiven. Posebno pozornost naj vlada posveti okrepitvi trgovske mornarice. Trstu pa je treba zagotoviti tako kakovostno (glede vrste ladij), kakor količinsko (število pristanov) enake ali boljše pogoje kot doslej. V tem smislu naj vlada upošteva tržaške specifične probleme in predvsem pomembno vlogo tega pristanišča pri tranzitu določenih vrst blaga.

Kar zadeva potniški promet je Berzanti poudaril, naj bo ukinitev skrajno pasivnih prog izvedena sočasno z drugimi kakovostno enakovrednimi pobudami (kar zadeva zaposlitev). Nove ladje naj bodo sodobne, funkcionalne in tehnološko konkurenčne.

Ministra Piccoli in Attaguile sta predsedniku deželne vlade zagotovila, da se skoraj v celoti strinjata z deželnimi protipredlogi, ki jih je podprla tudi tržaška delegacija s sindikalisti.

Tržaškega župana Spaccinija in ostale predstavnike je sprejel včeraj minister za gospodarsko načrtovanje Giolitti. Po srečanju so izdali krajše sporočilo, da «so minister in tržaški predstavniki sporazumno ugotovili, da je treba izvesti preureditev italijanskih pomorskih prog in zagotoviti sinhronizacijo ukrepov za razširjenje mornarice in blagovnega prometa s sklepi, ki predvidevajo skrčenje pasivnih potniških prog. Soglasno so ugotovili tudi, da je treba vsekakor točno in strogo zaščititi koristi tržaškega mesta in pristanišča».

Po tem sestanku sta se ministra Attaguile in Giolitti sestala s predstavniki sindikatov pomorščakov CGIL, CISL in UIL na vsedržavni ravni. Po sestanku so izdali sporočilo, v katerem sindikalisti pristajajo na osnutek načrta, ki ga bo danes preučeval CIPE, si pa pridržujejo pravico oceniti ali predlagati k načrtu popravke v drugi, izvršni fazi».

V komisiji za prevoze pri poslanski zbornici je včeraj minister Attaguile odgovoril na vprašanja poslanca Albina Škerka in Ceravola o preureditvi prog PIN. Attaguile je dejal, da bo CIPE preučil vprašanje preureditve in izdal ustrezne smernice, da pa bo vsak sklep pristojnost parlamenta. Vsekakor menimo, da je to še eno jamstvo več, saj bo v parlamentu večja možnost načrt preučiti, popraviti in ustrezno prilagoditi stvarnim zahtevam prebivalstva.

Da pa položaj ni preveč rožnat, dokazuje tudi izjava istega ministra o pristaniškem sistemu. Omenil je nujnost združevanja italijanskih pristanišč po področjih in omenil «ligursko», «beneško-padovanski», «toskanski», «jonski» sistem, ni pa omenil specifičnega tržaškega ali severnojadranskega sistema.

Daljše tiskovno poročilo o srečanjih z ministrom Pretijem ter tajnikom PSDI Ferrijem v Rimu so nam poslali tudi socialdemokrati, ki zahtevajo, naj CIPE odloži sklepanje in zagotovi sočasnost negativnih in pozitivnih sklepov.

SEJA DEŽELNEGA SVETA

Zaradi hudih finančnih težav jamstvo bolnišnicam za posojila

Odbornik Devetag in svetovalci vseh skupin poudarili nujnost zdravstvene reforme

Da bi vsaj delno olajšal težave, ki tarejo uprave bolnišnic, je deželni svet na svoji včerajšnji seji odobril zakonski osnutek o jamstvu (5 milijard lir) za posojila bolnišnicam. Za odobritev omenjenega zakonskega predloga so glasovali svetovalci vseh skupin, razen PSIUP, ki so se vzdržali. V svojem kratkem pojasnilu k osnutku zakona je svetovalec Ramani pripomnil, da so člani deželne komisije med razpravo o predloženem osnutku poudarili resen položaj bolnišnic v naši deželi, saj jim socialni zavodi in bolniške blagajne dolgujejo nad 30 milijard lir, bolnišnice pa so najele v bankah nad devet milijard lir posojila. Bolniške blagajne in socialni zavodi ne plačujejo redno bolniških stroškov za svoje zavarovance, banke pa nočejo več dajati posojil brez večjega jamstva. Pravzaprav bi bilo potrebno jamstvo za deset milijard lir, toda odbornik za finance Tripani je na zadevno prošnjo odgovoril, da si ne more deželna uprava prevzeti take odgovornosti. Nujno potrebno je, da parlament čimprej odobri zdravstveno reformo, če pa bi medtem nastale še hujše težave, bo deželna uprava poskrbela za potrebne ukrepe.

Diskusije o predloženem zakonskem osnutku so se udeležili predstavniki skoraj vseh svetovalskih skupin, ki so poudarili nujnost zdravstvene reforme in ureditev položaja bolnišnic. Svetovalec Bergomas (KPI) je omenil težave bolnišnic zaradi neurejenega položaja in opozoril na odgovornost vlade. Tudi svetovalec di Caporiacco (MF) je omenil odgovornost dosedanjih vlad. Še bolj je to odgovornost podčrtal svetovalec Rizzi (PSIUP), ki je navedel nekaj hudih primerov iz raznih bolnišnic. Svetovalec D'Antoni (PSDI) je dejal, da je v sedanjem kritičnem položaju prispevek dežele le pripomoček v pričakovanju zdravstvene reforme. Tudi svetovalec Martinis (KD) je poudaril nujnost zdravstvene reforme. Svetovalec Pellegrini (KPI) je navedel nekaj žalostnih primerov ter opozoril deželno upravo na neurejen položaj v videmski bolnišnici, kjer ni bil še ustoličen upravni svet, ki je bil izvoljen že pred dvema letoma. Svetovalec Ramani je poudaril, da bo treba poskrbeti za boljšo oskrbo in zdravstveno službo v bolnišnicah, ker smo glede tega precej nazaj med evropskimi državami.

Odbornik Devetag je odgovoril na pripombe raznih svetovalcev in izrazil upanje, da bo vlada v kratkem predložila zakon o zdravstveni reformi, ki je nujno potrebna. Omenil je dosedanje ukrepe dežele na tem področju in priznanje ne samo državnih, ampak tudi inozemskih krogov. V imenu deželnega odbora je tudi sprejel resolucije, ki so jih predložili svetovalci Bergomas, Pellegrini in Boari (KPI), Cecotto in di Caporiacco (MF) in Trauner (PLI). V omenjenih resolucijah je poudarjena zahteva, naj deželna uprava ukrene vse potrebno, da bodo socialni zavodi plačali dolgove bolnišnicam, in naj posreduje pri vladi, da čimprej predloži parlamentu zakon o zdravstveni reformi. V resoluciji, ki so jo predložili svetovalci KPI, je tudi zahteva, naj deželna uprava posreduje pri vladi, da se vsota 250 milijard lir iz posojila bolniškim blagajnam dodeli vsedržavnemu skladu za zdravstvo, in sicer za plačilo deficita bolnišnic.

Sestanek vodstva PSDI

Jutri začetek pogajanj za urbanistični načrt

Jutri se bodo začela pogajanja za urbanistični načrt med strankami leve sredine in predsednikom odbora Berzantijem. V tej zvezi je deželno vodstvo PSDI, ki se je sestalo v Trstu pod predsedstvom deželnega tajnika Lonze in ob prisotnosti pokrajinskih tajnikov De Gioie (Trst), Bartolija (Videm), Ferraresija (Pordenon) in Lodattija (Gorica) ter deželnega odbornika Dulcija in načelnika skupine Dal Masa, zavzelo stališče, da mora deželni urbanistični načrt uresničiti v glavnih obrisih smernice načrta za socialno - gospodarski razvoj Furlanije - Julijske krajine in se obenem prilagoditi stališčem krajevnih ustanov, sindikatov, gospodarskih kategorij o raznih možnostih, ki so jih ugotovile. Delegacija PSDI bo zastopala stališče, da morajo smernice socialno - gospodarskega razvoja upoštevati kot osnovni cilj uskladitev teritorialnih potreb posameznih pokajin s smernicami splošnega razvoja Furlanije-Julijske krajine. Delegacijo PSDI bo vodil deželni podtajnik Bertoli, v njej pa bodo še odbornik Dulci, načelnik skupine v deželi Dal Mas ter izvedenci Conti, Cialdini, Battara in Gaiatto.

Na sestanku deželnega vodstva je deželni tajnik Lonza tudi obvestil člane o odprtem pismu, ki ga je poslal predsedniku Berzantiju in deželnim tajnikom KD, PSI in PRI za odločno, skupno in koordinirano akcijo o vseh bistvenih in aktualnih vprašanjih, kot so preosnova prog PIN brez žrtev za Trst, dograditev avtoceste Videm - Trbiž v predvidenih rokih, odobritev posebnega državnega prispevka za zagotovitev osnov za dejansko gospodarsko - socialno oživitev dežele. Vodstvo je tudi odobrilo Ferrijevo oceno volilnih rezultatov 13. junija in ustrezne politične smernice.

Glede ukrepov za gospodarski preporod pa je vodstvo PSDI mnenja, da tak preporod pri nas ne bo mogoč brez izrednega vladnega prispevka, ki ga predvideva čl. 50 posebnega deželnega statuta.

Natečaj za direktorja protituberkuloznega dispanzerja

Pokrajinski protituberkulozni konzorcij v Trstu je razpisal javni natečaj za mesto direktorja dispanzerskega oddelka z dnevno triurno službo.

Prošnje za sodelovanje na natečaju je treba vložiti v tajništvu konzorcija — Trg Sansovino 3 — do 12. ure 15. oktobra 1971. Za udeležbo natečaja so potrebni: diploma iz medicine in kirurgije, usposobljenje za zdravniško delo, doseženo pred vsaj šestimi leti, in vpis v seznam zdravnikov v republiki, specializacija v pljučnem zdravstvu ali docentura v pljučnem zdravstvu. Najvišja dopustna starost je 40 let ob datumu 15.5.1971.

Podrobnejše informacije so na razpolago pri tajništvu konzorcija na Trgu Sansovino 3, telefon 93533, 762747.

JUNIJA ČEZ ITALIJANSKO-JUGOSLOVANSKO MEJO

MANJ S POTNIMI LISTI VEČ S PROPUSTNICAMI

Z obema dokumentoma v obeh smereh 5.656.000 prehodov

V juniju letos je po podatkih, ki jih je zbrala obmejna policija, prešlo italijansko - jugoslovansko mejo s potnimi listi 2.913.793 oseb, kar je 51.168 manj kot v istem obdobju lanskega leta. Znatno pa so se povečali prehodi s propustnicami in sicer za 578.654 enot. S tem obmejnim dokumentom je mejo v obe smeri prestopilo 2.742.299 oseb. Če razčlenimo število prehodov jugoslovanskih in italijanskih državljanov, tedaj dobimo naslednjo sliko: 1.992.956 Italijanov in 749.343 Jugoslovanov.

S potnimi listi je potovalo preko meje 1.668.872 Italijanov, tujih državljanov pa 1.296.589. Kot v prejšnjih mesecih je bilo tudi tokrat največ Jugoslovanov (955.039), katerim z veliko razliko sledijo Nemci (117.161). Preko meje je šlo nadalje 90.676 Avstrijcev, 54.154 Francozov, 34.406 Švicarjev, 15.689 državljanov ZDA in 8.186 Grkov.

S propustnicami je prejšnji mesec prestopilo mejo kar 1.549.863 italijanskih državljanov (768.712 jih je odšlo, vrnilo pa se jih je 768.151) in 613.782 Jugoslovanov. (V Italijo jih je prišlo 308.734, iz Italije pa odšlo 305.048).

Rekord prehodov ima še vedno škofijski blok, skozi katerega je šlo 881.750 oseb. S 488.282 prehodi mu sledijo Fernetiči, z 273.984 šentjernejski mejni prehod (Lazaret) in Pesek z 263.752 prehodi.

Skozi bloke druge kategorije pa je šlo naslednje število oseb: Lipica 244.765, Plavje 232.145 in Repentabor 70.522. Skozi Opčine pa je z vlaki prestopilo mejo 4.663 oseb.

Obvestilo Sindikata slovenske šole

Tajništvo sindikata obvešča, da zapade rok za vlaganje prošenj za stalež po ministrski odredbi z dne 31. marca 1971 (zakon 603 in zakon 468) 11. t.m. Te dni bodo profesorji, ki so se prijavili k posebni didaktični habilitaciji, prejeli obvestilo o ustnih izpitih.

V soboto stavka uslužbencev trgovin

Sindikalna tajništva uslužbencev trgovskih podjetij so proglasila stavko delavcev za soboto 10. julija.

Sindikati so se odločili za ta protestni ukrep, ker je Zveza trgovcev zavzela negativno stališče do zahteve po ureditvi mezdnih lestvic v okviru izvajanja sklepov državne pogodbe, katero so podpisali v Rimu že 31. julija 1970.

Zdravstveni urad tržaške občine je v razdobju od 28. junija do 4. julija zabeležil na področju občine naslednje primere nalezljivih obolenj: škrlatinka 3, ošpice 29 (od katerih 2 izven občine), norice 4, epidemično vnetje priušesne slinavke 2, srbečica 2 (izven občine), infekcijsko vnetje jeter 5.

Barkovlje so ogrožene!

Barkovljani prosijo vse slovenske prebivalce, naj se jim pridružijo v boju za ohranitev barkovljanskih lepot.

Občinski svet je že odobril pripravljeni načrt nove ceste, ki naj bi jo nosili do 30 metrov visoki stebri in ki naj bi v diagonali pokvarila vse področje od Grete do Kontovelskega vrha. Če bi bil ta načrt uresničen, bi ta cesta uničila vso barkovljansko panoramo.

Barkovlje so torej ogrožene!

Nujno je, da se zavzamemo za eno izmed najbolj dragocenih lepot našega kraja vsi, in ne samo Barkovljani!

Zato je v teku akcija nabiranja protestnih podpisov. Vsi, ki jim je pri srcu naš breg, naj se nam pridružijo!

Podpise nabirajo v Tržaški knjigarni in pri Primorskem dnevniku.

Mudi se: zadnji rok za podpis ugovora je 15. julija!

IZJAVE UPRAVNEGA DELEGATA DI STEFANA

Tovarna «Grandi motori» že začela s proizvodnjo

Prvi dizel bodo preizkusili v prvih mesecih prihodnjega leta

Te dni je začela delovati tovarna Grandi motori pri Boljuncu. S proizvodnim delom so seveda za sedaj začeli samo v nekaterih oddelkih in še to z zelo skrčenim ritmom, kajti tovarna ni še povsem dograjena. Vsekakor pa bodo, kot je včeraj sporočil upravni delegat podjetja ing. Di Stefano, prvi Dieslov motor preizkusili že prve mesece prihodnjega leta. Di Stefano je tudi izjavil, da se bo proizvodna dejavnost tovarne razširila na vse oddelke po poletnem obdobju. Prvi motor bodo sestavili z deli, ki so jih poslali iz Turina ter iz Tovarne strojev pri Sv. Andreju.

Kot je znano, so družbo Grandi motori ustanovili 15. novembra 1966 po sporazumu med tedanjim častnim predsednikom Fiata Valletto in predsednikom IRI Petrillijem. Tudi delniški kapital je bil razdeljen na enaka dela. Kar zadeva bodoči program družbe Grandi motori, bo tovarna pri Boljuncu izdelovala pomorske in industrijske Dieslove motorje za približno 700-800 tisoč konjskih moči na leto V glavnem bodo izdelovali dvotaktne motorje, približno eno tretjino proizvodnje pa bodo predstavljali štiritaktni motorji. Dvotaktni motorji, ki so večjih razsežnosti, bodo v glavnem namenjeni za ladijski pogon, štiritaktni motorji pa bodo služili v glavnem raznim industrijskim potrebam. Z uvedbo treh delovnih izmen in z nekaterimi izboljšavami na strojih, bodo letno proizvodnjo povišali na milijon konjskih moči in več. V načrtu je tudi postavitev večjih in močnejših strojev, ki bodo prav tako vplivali na proizvodnjo.

Di Stefano je nato izjavil, da bodo večji del te proizvodnje izvažali in so v ta namen že navezali stike z nekaterimi državami, ki se zanimajo za omenjene motorje, med njimi tudi z Jugoslavijo.

Kar zadeva zaposlitev je upravni delegat dejal, da bo v tovarni zaposlenih okrog 2.200 delavcev in uradnikov.

ZAČETEK USTNEGA DELA IZPITOV PRI MATURAH

Spremenil se je način izpraševanja strah dijakov pred komisijo pa je isti

Dijaki klasičnega liceja bodo stopili pred komisijo šele danes - Precej 'prijetno' vzdušje na nekaterih šolah

Med včerajšnjim ustnim izpraševanjem maturantov na liceju «France Prešeren»

Včeraj se je na slovenskih višjih srednjih šolah z izjemo klasičnega liceja začel ustni del zrelostnih in usposobljenostnih izpitov. Pred profesorske komisije so tako stopile prve skupine dijakov tehničnega zavoda, znanstvenega liceja in učiteljišča, dijaki klasičnega liceja pa bodo začeli danes, zaradi česar bodo seveda tudi končali dan kasneje kot ostali.

Na trgovskem tehničnem zavodu je včeraj opravilo ustne izpite šest dijakov, na znanstvenem liceju pet, na učiteljišču pa trije dijaki, od katerih je bila ena privatistka, ki je morala seveda polagati tudi razredne izpite iz raznih predmetov.

Stopili smo v šole, da bi kot vsako leto zabeležili nekaj vtisov o načinu izpraševanja in pripravljenosti ter zrelosti dijakov. V nekaj trenutkih smo prišli do osnovne ugotovitve, ki nas tudi ni preveč presenetila: mature so precej drugačne ,kot so bile pred leti, spremenil se je način izpraševanja, tudi učni program ni popolnoma isti, nespremenjen pa je strah dijakov, ko morajo sesti za «zeleno mizo» in odgovarjati na vprašanja profesorjev. Tudi najbolj pogumnemu dijaku so se včeraj zjutraj tresle roke, ko si je na hodniku prižigal cigareto. In to ni bil osamljen primer na eni ali drugi šoli; prav gotovo se bo isto dogajalo danes, jutri, do zaključka izpitov. Nekaterim so popustili živci ob zaključku, ko je bilo vse «gorje» že mimo: dekle je komaj stopilo iz učilnice, ko so jo zalile solze, čeprav ji skoraj niso zastavili vprašanja, na katerega ne bi znala odgovoriti (resnici na ljubo, tudi ta primer ni bil osamljen). Nekatere je strah izpustil iz svojih krempljev, ko so stopili pred komisije in je pogovor stekel gladko. Nedvomno je to tudi zasluga profesorjev, ki znajo postavljati vprašanja tako, da se dijak lahko sprosti in dokaže svojo zrelost.

Precej prijetno je bilo vzdušje na trgovskem tehničnem zavodu, čeprav se dijaki verjetno ne bodo strinjali z izrazom «prijetno». Pogovor med profesorsko komisijo in dijaki je po prvih spodrsljajih stekel mirno in bolj ali manj gladko, kar je bilo seveda odvisno od posameznih dijakov. Največ dijakov je polagalo izpit iz knjigovodstva, drugi pa še iz italijanščine, slovenščine in blagoznanstva. Prav pri blagoznanstvu smo lahko sledili profesorjevemu pogovoru z dekletom, ki je, ne brez težav, ugotavljala katera moka je bolj bela in zakaj, dalje se je morala še spoprijeti s sezamovim oljem in mešanjem tega z drugimi olji. Ob zaključku je še sledila debata o pismeni nalogi iz slovenščine. Presenetila nas je trditev neke dijakinje, da «je človeštvo končno spoznalo, da so vojne odveč, saj jih je v zadnjih letih manj, kot v preteklosti». Dekle tudi ni znalo predobro braniti te trditve, ki jo je treba nedvomno pripisati dejstvu, da šola posreduje še vse premalo podatkov o dobi, v kateri živimo in o svetovnih dogodkih. Dosti bolj zanimiva je bila debata med profesorjem italijanščine in dijakinjo o sodobnih italijanskih pisateljih in pesnikih. Dekle je namreč dokazalo, da se za moderno literaturo zanima in da ji Umberto Saba in Italo Svevo nista tuja ne glede na to, če ji bolj ali manj ugajata ali kako ju ceni.

Ker smo prisluhnili spraševanju na treh šolah, kot smo omenili v začetku, se nam vsiljuje neizbežna primerjava med trgovskim tehničnim zavodom in licejem ter učiteljiščem. Čeprav nam niso razlogi popolnoma jasni moramo ugotoviti ,da je bilo ozračje na učiteljišču precej drugačno. Nedvomno je med učiteljiščem in trgovskim zavodom zelo velika razlika, to pa po našem mnenju ne opravičuje popolnoma različnega ozračja. Dijaki, ki smo jim prisluhnili, so sicer precej gladko odgovarjali iz italijanščine, zatikalo pa se jim je v filozofiji in pedagogiki, ko so morali razlagati razna učna načela in ponazoriti razlike med aktivno in pasivno šolo.

Tudi na znanstvenem liceju je bilo vzdušje precej nemirno. Dijaki, ki so prisostvovali izpitu so takoj obstopili tovariša, ki je komaj končal svoj pogovor s komisijo. Odgovarjati je moral na kopico vprašanj, ki so se prepletala. Ta ga je vpraševal o profesorju matematike, oni se je pozanimal o načinu izpraševanja profesorice prirodopisa, tretji pa je hotel vedeti, kako je z italijanščino. S svojimi vprašanji niso tovariši dovolili trpinu, da bi se oddahnil. Tudi mi smo radovedni pristopili k gruči in prisluhnili pomenku. Vprašali smo dijake, kaj menijo o sedanjem načinu izpraševanja. Večina je bila s tem načinom še kar zadovoljna.

Nato smo stopili v knjižnico, kjer so potekali izpiti. Kandidat je mirno in precej zrelo orisal Bismarckovo osebnost in njegovo politiko. Tudi primerjava med nemškim državnikom in Cavourjem mu je še kar dobro uspela. Nekoliko pa se mu je zataknilo, ko je bilo treba oceniti možnost razorožitve in politično ravnotežje sil. Žalostno je soglašal s profesorjem, da še vedno velja pregovor «Homo homini lupus».

Zanimivo je, da se je vsem kandidatom na realni zatikalo pri matematiki. Naloge ni pravilno rešil nihče, niti odličnjak, ki je imel med letom devetico v tem predmetu. Tudi naslednji dijakinji se je pri matematiki nekoliko zataknilo in je objokana zapustila knjižnico, čeprav je prej zelo dobro in zrelo govorila o Leopardiju in Danteju. Sploh smo opazili, da se dijaki najbolje znajdejo pri italijanščini, morda zato, ker jih profesor najbolje vpelje v razgovor.

Nadja Kriščak in Vojmir Tavčar

SPORTNO DRUSTVO ZARJA sklicuje redni občni zbor 10. julija 1971 ob 21. uri v bazoviškem domu.

Prosimo za polnoštevilno udeležbo.

Odbor

Šolske vesti

Ravnateljstvo Državnega znanstvenega liceja «France Prešeren» v Trstu sporoča, da se vrši vpisovanje v vse razrede znanstvenega liceja, višje gimnazije in klasičnega liceja vsak dan od 10. do 12. ure do vključno 24. julija 1971.

Dijaki, ki bodo opravili popravne izpite v jesenskem roku, se morajo vpisati do 22. septembra 1971.

Ravnateljstvo državne srednje šole «Ivan Cankar» in državnega strokovnega zavoda za industrijo in obrt sporoča, da se je začelo vpisovanje za novo šolsko leto 1971-72.

Vpisovanje **bo od 30. junija do 24. julija**; za tiste, ki imajo popravne izpite, pa takoj po opravljenih izpitih.

Ravnateljstvo državne srednje šole s slovenskim učnim jezikom Fran Levstik Prosek z oddeljenimi razredi v Sv. Križu sporoča, da se vrši vpisovanje v vse tri razrede vsak dan od 10. do 12. ure do do vključno 24. julija t. l.

Šolsko skrbništvo sporoča, da so od 5. t. m. objavljene prednostne lestvice prosilcev za poverjena mesta za nedoločen čas na srednjih šolah s slovenskim učnim jezikom za šolsko leto 1971-72. Lestvice bodo na vpogled deset dni, vsak dan od 10. do 12. ure na znanstvenem liceju s slovenskim učnim jezikom «Fr. Prešeren» na Vrdelski cesti št. 13/1.

Ravnateljstvo državnega trgovskega tehničnega zavoda «Žiga Zois» v Trstu, Vrdelska cesta 13/2, sporoča, da 24. julija 1971 ob 12. uri zapade rok za vpis za šolsko leto 1971/72. Dijaki, ki bodo opravili popravni izpit v jesenskem roku, se morajo vpisati do 22. septembra 1971. Prošnje sprejema tajništvo zavoda vsak dan od 10. do 12. ure.

Ravnateljstvo državne srednje šole «Simon Gregorčič» v Dolini sporoča, da je vpisovanje učencev za šolsko leto 1971-72 vsak dan od 9. do 12.30 v tajništvu šole do vključno 24. julija t. l.

Včeraj - danes

Danes, četrtek, 8. julija
LIZA

Sonce vzide ob 5.24 in zatone ob 20.56. Dolžina dneva 15.32. Luna vzide ob 21.20 in zatone ob 4.53.

Jutri, petek, 9. julija
VERONIKA

Vreme včeraj: najvišja temperatura 31,4, najnižja 22,5, ob 19. uri 30,2 stopinje, zračni tlak 1021,1 rahlo pada, veter 14 km severozahodni, vlaga 29 odst., nebo jasno, morje skoro mirno, temperatura morja 22 stopinj.

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 7. julija 1971 se je v Trstu rodilo 10 otrok, umrlo pa je 14 oseb.

Umrli so: 47-letni Charles Randles, 5 ur stara Sara Sgorbissa, 72-letni Enrico Pitacco, 60-letni Silvio Vattovani, 71-letna Matia Toffenetti por. Covacich, 63-letni Giuseppe Vascotto, 68-letni Nazario Stradi, 66-letna Romilda Nabergoi por. Pace, 51-letni Renato Pozzecco, 81-letna Giuseppina Mocchi vd. Kert, 79-letna Maria Antonia Pernath, 83-letna Caterina Koron vd. Schmatz, 67-letna Anna Gasperini por. Sfecich, 80-letna Giuseppina Artiko vd. Panelli.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN
(od 13. do 16. ure)

All'Angelo d'Oro, Trg Goldoni 8, Cipolla, Ul. Belpoggio 4, Ai Due Lucci, Ul. Ginnastica 44, Miani, Drev. Miramare 117 (Barkovlje).

NOČNA SLUŽBA LEKARN
(od 19.30 do 8.30)

Dr. Gmeiner, Ulica Giulia 14, Manzoni, Largo Sonnino 4, INAM Al Cedro, Trg Oberdan 2, Ai Gemelli, Ul. Zorutti 19/c.

Kino

FESTIVAL ZNANSTVENO-FANTASTIČNEGA FILMA

Retrospektivni prikaz «Surrealizem v filmu»

Kino Excelsior od 17. ure «Le Melomane» (Francija), «Vieions d'ingres» (Svedska), «Shanghai» (ZDA).

GRAD SV. JUSTA od 21.30 «L'age d'or» Luis Bunuel (Francija), «Il Viaggio» (ZDA).

MIRAMARSKI PARK Predstave «Luči in zvoki».

Danes ob 21.30 «Maximilian of Mexico» v angleščini;
ob 22.45 «Massimiliano e Carlotta» v italijanščini.
Prevozna sredstva: avtobus «6» in proga «M» od Barkovelj do Miramara ob 21. uri ter ob 22.15. Povratne vožnje ob koncu predstav. Cena vstopnic: 400 lir (otroci, vojaki, ENAL in komitive 300 lir.

Nazionale 16.00 «Questo pazzo, pazzo, pazzo mondo». Panavision. Technicolor.

Fenice 16.30 «Colpo di grazia». Technicolor.

Eden 16.30 «Il ragazzo selvaggio».

Grattacielo 16.30 «Il decamerone orientale». Grandscopecolor. Prepovedano mladini pod 18. letom.

Excelsior IX. festival znanstvenofantastičnega filma.

Ritz 16.00 «Agente 007 licenza di uccidere», Sean Connery, Ursula Andress.

Alabarda 16.30 «L'ultimo avventuriero». Ray Danton. Petit Pascal. Technicolor. Prepovedano mladini pod 18. letom.

Filodrammatico. Zaprto.

Aurora 16.30 «Italiani! E' severamente proibito servirsi della toilete durante le fermate». Technicolor. Prepovedano mladini pod 14. letom.

Impero 16.30 «Adulterio all'italiana». Technicolor.

Cristallo 16.30 «I lupi attaccano in branco». Rock Hudson. Technicolor.

Capitol Zaprto.

Moderno 16.30 «Stephane, una moglie infedele». Stephane Audran, Maurice Ronet. Technicolor. Prepovedano mladini pod 14. letom.

Vittorio Veneto 17.00: «L'intrecciò». Marisa Mell, Robert Hossein. Technicolor

Ideale 16.30 «Bang, bang Kid». G. Madison, Sandra Milo. Technicolor.

Astra 16.30 «Un agente chiamato Dagher». Terry Moore. Technicolor. Prepovedano mladini pod 14. letom.

Abbazia 16.30 «I diavoli del mare». James Franciscus. Technicolor. Prepovedano mladini pod 14. letom.

KINO «IRIS» PROSEK

predvaja danes ob 19.30 komični Tehnicolor film
SATIRICOSISSIMO
Igrata: Franco Franchi in Ciccio Ingrassia

Izleti

Izlet Slovenske Vincencijeve konference v kolonijo v Ovaro bo 18. julija. Prijave sprejemamo: v Trstu na sedežu Slovenske Vincencijeve konference, Ul. S. Nicolò 31 (tel. 62-972) od 17. do 19. ure, razen sobote; v Gorici na Placuti št. 18, vsak dan od 9. do 12. ure in od 16. do 19. ure. Vpisovanje se bo zaključilo 12. julija.

SPDT organizira 10. in 11. julija enoinpoldnevni avtobusni izlet v San Martino di Castrozza, od koder je možno z raznimi sedežnicami in žičnicami se vzpeti na nad 2000 m in uživati krasen razgled na Cimon della Pala in Pale di San Martino itd. Za planince bo poskrbljeno prenočišče v Rifugio Pedrotti in vzpon na Col di Rosetta 2.742 metrov. Vpisovanje še danes, 7. julija v Ul. Geppa 9.

Prosvetno društvo Ivan Grbec v Skednju priredi dne 25. t. m. izlet v Pulj in okolico. Vpisovanje v društvenih prostorih.

Darovi in prispevki

Namesto cvetja na grob dragega Bruna Mičevega darujeta Lela in Miro Presi 2.000 lir za spomenik padlim v NOB v Bazovici in 1000 lir za športno društvo Zarja v Bazovici. Za spimenik padlim v NOB v Bazovici daruje Josipina Mahnič 10.000 lir. Namesto cvetja na grob pok. Bruna Kralja daruje Josipina Mahnič 2.000 lir za ŠD Zarja.

DR. SONJA MASERA

bo odsotna od 11. julija do 11. avgusta.

ZADNJIH 5 DNI **IZREDEN USPEH**

LIANA·NANDO·RINALDO
ORFEI
presentano il CIRCORAMA

V TRSTU - Športno igrišče - Ul. Flavia

Žene in krokodili v boju v velikem panoramskem bazenu v središču treh aren

DANES 2 PREDSTAVI OB 17. IN OB 21.45 — Tel. 815-359

Predprodaja vstopnic v centralni prodajalni Pasaža Protti — Tel. 36-372 in 38-547

BANCO DI ROMA IN MLADI

Pouniverzitetni tečaj za bančno kvalifikacijo

Banco di Roma, ki čuti potrebo, da ustvari mladini boljšo perspektivo v panogah, ki predstavljajo hrbtenico našega gospodarstva, je razpisal v okviru proslav za 90-letnico svoje ustanovitve, drugi teoretično - praktični kvalifikacijski tečaj na področju kredita in uvajanja v bančno kariero.

Za ta tečaj, ki je namenjen mladim doktorjem prava, ekonomskih, trgovinskih, političnih in statističnih ved, so zvišali število predvidenih štipendij od 30 na 50, ker je prejšnji tečaj doživel velik uspeh.

Znesek vsake štipendije je 2.500.000 lir (čistih) in še stroški za potovanje. Najvišja dopustna starost kandidatov je 28 let ob 31. juliju 1971. Kandidat mora znati najmanj dva jezika. Tečaj, ki traja 18 mesecev sestoji iz stažev pri nekaterih italijanskih podružnicah Banco di Roma. Pred tem bo v Rimu predhodni seminar, na katerem bodo orisali kandidatom teoretične in praktične programe stažev. Zaključni seminar bo omogočil ocenitev rezultatov, ki so jih dosegli kandidati. Ob tej priložnosti bodo tudi izročili potrdila o uspehu. Obrazci za vpisovanje so na razpolago pri vseh italijanskih podružnicah Banco di Roma ali pa jih neposredno nudi osrednja uprava banke (urad za osebje, tajništvo za kvalifikacijski tečaj — Ulica del Corso 307 — 00186 Rim). Prošnje morajo prispeti v Rim do 31. julija 1971. Ta pobuda, ki sodi v okvir večstranskega programa rimske banke, ima tudi velik socialni pomen: skuša namreč dati poklicno kvalifikacijo tistim, ki imajo potrebne pogoje in ki se hočejo vključiti z dobro možnostjo kariere, v tisti zelo pomembni gospodarski sektor, ki ga predstavlja bančna organizacija. Po mišljenju vseh ima sedaj banka zelo pomembno in neobhodno potrebno funkcijo v ekonomiji moderne države, posebno če upoštevamo — kot steber graditve Evrope — njeno dimenzijo, ki je premostila geografske in jezikovne meje.

Očitno je, da hoče Banco di Roma ugoditi tudi človeškim nagnjenjem posameznih kandidatov. Zato pušča odprto pot ambicijam in zadoščenjem tistih, ki so dokončali študij z uspehom in vztrajnostjo ter želijo delovati v aktivni skupnosti.

IZ PODATKOV POKRAJINSKEGA STATISTIČNEGA URADA ZA MAJ

Več italijanskih turistov in precej manj inozemskih

Jugoslovani kupujejo manj elektrogospodinjskih strojev - Tobaka smo pokadili več, mesa pa pojedli manj kot v lanskem maju

Iz podatkov pokrajinskega statističnega urada pri tržaški trgovinski zbornici o poteku gospodarskih dejavnosti v letošnjem maju, je med drugim razvidno, da je bil ob koncu maja letos v šestih občinah tržaške pokrajine stalno bivajoč 305.101 prebivalec, v sami tržaški občini pa 276.750 prebivalcev. Po prvič zabeleženem porastu prebivalstva v tržaški pokrajini v letošnjem aprilu, ko je bilo stalno bivajočih 305.117 prebivalcev, se je tako že samo en mesec kasneje število prebivalstva v pokrajini ponovno zmanjšalo. V maju se je rodilo 263 otrok v primerjavi z 257 v lanskem maju, smrtnih primerov pa je bilo letos v maju 328 v primerjavi s 377 v ustreznem lanskem mesecu.

Iz podatkov, ki se nanašajo na izključno gospodarske dejavnosti, pa je za kmetijstvo rečeno, da je obilno deževje ugodno vplivalo na razvoj posameznih kultur, le košnja se je zaradi moče zakasnila, kar se bo poznalo tudi na kvaliteti sena. Zdravstveno stanje živine je bilo zadovoljivo, kar velja tudi za razpoložljivost sena.

V turizmu smo zabeležili viden porast glede zadrževanja italijanskih gostov v hotelih in nazadovanje glede inozemskih gostov. Pri italijanskih gostih so zabeležili 41.701 dan prisotnosti, pri inozemskih pa 27.527 v primerjavi s 37.515 oziroma 30.698 v lanskem maju. Dnevne prisotnosti italijanskih gostov so se potemtakem povečale za 11,1 odst., pri inozemskih gostih pa zmanjšale za 10,3 odst. Skupno je bilo v prvih petih mesecih letošnjega leta v hotelih 177.157 dnevnih prisotnosti italijanskih in 100.832 dnevnih prisotnosti inozemskim turistov v primerjavi s 163.705 oziroma 102.363 v razdobju januar-maj 1970.

V trgovini na drobno so bile prodaje umirjene. Nekoliko ugodnejše so bile v oblačilni panogi in v trgovinah s čevlji, vendar prodaje niso dosegle lanskih vsot v istem mesecu. Precej negotovosti so zabeležile na področju elektrogospodinjskih strojev kjer so trgovci občutili zmanjšanje nakupov jugoslovanskih kupcev. Normalna je bila dejavnost v drogerijah, v trgovinah s pohištvom in papirnicah, dokaj zadovoljiva pa v urarnah in zlatarnah ter v trgovinah z nadomestnimi deli za avtomobile. Na splošno so bili nakupi normalni za artikle nujne potrošnje, previdni pri ostalih artiklih, medtem ko so se ljudje izogibali nepotrebnim nakupom. V trgovini na debelo pa so bili posli diskretni s sirarskimi izdelki, konzerviranim mesom na splošno in svinjsko mastjo, umerjeni pa s svežimi jajci. Prekupčevanje z vinom je bilo na nizki ravni in se je nekoliko okrepilo le proti koncu meseca. Zaradi negotovosti na svetovnem trgu so bili previdni tudi posli s surovo kavo, medtem ko so bili dokaj normalni z gradbenim materialom in lesom.

Tobaka smo v tržaški pokrajini pokadili za 5 odst. več kot v lanskem maju in sicer 43.554 kg proti 41.474 kg, v razdobju januar-maj letos pa je bilo prodanih 217.242 kg tobaka v primerjavi z 203.085 kg v lanskem enakem razdobju. Potrošnja soli je dosegla 1.172 stotov v primerjavi s 1.369 stoti v lanskem maju, v prvih petih mesecih letos pa 7.582 stotov v primerjavi s 7.912 stoti, kar pomeni, da je bila za 4,2 odst. manjša. Za 5 odst. se je zmanjšala tudi prodaja mesa v mestu, ki je v letošnjem maju znašala 6.983 stotov, v lanskem pa 7.352 stotov, medtem ko je potrošnja v letošnjih prvih petih mesecih znašala 36.425 stotov, v ustreznem lanskem razdobju pa 37.188 stotov ali 2 odstotka več.

Na tržaški zelenjavni trg na debelo so v letošnjem maju pripeljali 37.070 stotov povrtnin in krompirja in 27.898 stotov sadja kar je v obeh primerih nekoliko manj kot lani.

Na izraelski ladji zaplenjene cigarete

V torkovih jutranjih urah so agenti 1. čete finančne straže pregledali ob pomolu 5 novega pristanišča zasidrano izraelsko ladjo «Deror». Med preiskavo so odkrili v kabinah nekaterih članov posadke 50 kg cigaret vrste «Malboro» in 23 steklenic viskija znamke «Jonnie Walker». Blago so zaplenili, sedmim članom posadke pa so naprtili odgovornost za tihotapstvo. Ti so položili precejšnjo vsoto denarja kot jamstvo za plačilo globe, ki jo bo določilo poveljstvo finančne straže.

Izraelska ladja, ki je priplula iz Ashloda, je prevažala bombaž in oranžni sok.

Zlom stegnenice zaradi padca

Zgodaj popoldne se je z zasebnim vozilom pripeljala v bolnišnico 73-letna upokojenka Maria Pocivalsek vd. Reggente iz Miramarskega drevoreda, katero so zaradi verjetnega zloma stegnenice leve roke sprejeli na ortopedskem oddelku.

Pocivalskova, ki bo verjetno okrevala v treh mesecih, je pojasnila, da je okoli 10. ure zjutraj stekla čez cesto, da bi prišla do avtobusa proge 6, ki je bil ustavljen v Barkovljah, a je med prečkanjem nerodno padla.

VČERAJ PRED TRŽAŠKIM POROTNIM SODIŠČEM

Z nožem je napadel goriškega starinarja in mu odnesel listnico s 300.000 lirami

Porotniki so med včerajšnjo sodno obravnavo zaslišali oba goriška obtoženca, od katerih pa je le eden obtožen ropa, ter priče - Razprava se nadaljuje jutri

V veliki dvorani tržaškega porotnega sodišča se je včeraj pod predsedstvom dr. Corsija pričela sodna obravnava proti 20-letnemu Eziu Trobitzu iz Gorice, Ul. Palladio ter 20-letnemu Armandu Rogantiniju prav tako iz Gorice, Ul. Cordaioli 31, obtoženima roparskega napada na 74-letnega goriškega starinarja Bernarda Baronija iz Ul. Seminario, oziroma prikrivanja ukradenega denarja.

Kot smo že ob priložnosti obširno poročali, je omenjenega dne okrog 17. ure Baroni zaprl trgovino v napol podrti hiši na vogalu Ul. Brass in Seminario ter se odpravil po stopnicah v stanovanje, ki je v istem poslopju nad trgovino. Na stopnicah ga je nekdo, ki je prišel za njim, ustavil in začutil je ostrino noža, ki mu ga je neznanec nastavil za hrbet ter mu velel, naj stopa dalje po stopnicah. Pred vrati stanovanja ga je napadalec ustavil ter mu iz notranjega žepa jopiča iztrgal listnico s 315.000 lirami. Nato ga je porinil v stanovanje, mu s šalom zvezal roke ter mu v primeru, če bi klical na pomoč, zagrozil, da ga ubije, nato pa izginil s plenom.

Vse se je pripetilo tako nenadoma in nepričakovano, da je preteklo precej minut, preden se je Baroni dodobra zavedal dogodka in reagiral. O napadu je obvestil agente letečega oddelka kvesture, katerim pa ni mogel posredovati veliko podatkov o napadalcu. Znal je le povedati, da je le-ta imel na sebi precej temen in nekoliko razcefran dežni plašč. Policija je takoj mobilizirala vse svoje razpoložljive moči, zlasti v najbližji okolici, kjer se je pripetil rop. Po prvem dnevu brezuspešnih iskanj, je neki deček 14. januarja, torej dva dni po dogodku, našel ob bližnjici, ki pelje od Ul. Brass pod Coroninijevim vrtom proti Ul. Virgilio Baronijevo ukradeno listnico; denarja seveda ni bilo več, pač pa so preiskovalci našli v njej zaponko, ki jo je moški prepoznal za svojo. Kasneje so pod nekim grmom, v bližini iste ulice, našli tudi temen dežni plašč, ki naj bi ga napadalec imel na sebi.

S tem je bila nadaljnja preiskava znatno olajšana in na osnovi poizvedovanja so agenti prišli do Trobitza in Rogantinija ter sledili njunim nadaljnjim premikom, dokler nista izginila. Zasumili so, da sta odšla k znancem v Milan. Še istega dne pa so ju agenti milanske kvesture izsledili in aretirali.

Na včerajšnji razpravi se je Trobitz, ki je v priptem stanju, precej energično skušal braniti obtožbe ropa, čeprav je večkrat zašel v razna protislovja. Sploh bi lahko dejali, da sta tako Trobitz kot Rogantino skušala zavračati krivdo eden na drugega, nobeden pa ni znal dodobra pojasniti, zakaj pravzaprav ni izvedel roparskega napada.

Trobitz je na primer povedal, da je ob odhodu v Milan z Rogantinom imel pri sebi le 15 tisoč lir. S tem denarjem, naj bi se z avtostopom odpeljala iz Gorice do Vidma, od tu pa naj bi z vlakom odpotovala v Milan. Znano je, da sta se mladeniča klatila po Milanu dobrih pet dni in predsednik je Trobitza upravičeno vprašal, kako je utegnil živeti ves ta čas s tako borno vsoto. Mladenič mu je odgovoril, da je delal družbo homoseksualcem. Povedal je tudi, da je izvedel za roparski napad šele, ko so ga milanski policisti aretirali.

Tudi Rogantini se je skušal opravičiti, da sploh ničesar ne ve o 100.000 lirah, ki naj bi jih preiskovalci našli pri njem. Kot znano, je mladenič obtožen le prikrivanja ukradenega denarja.

Po zaslišanju obeh obtožencev, ki se je zavleklo skoraj do poldneva, so porotniki pričeli z zaslišavanjem prič. Pred predsednika Corsija so se tako zvrstili Bruna Bellon, lastnica gostilne v Gorici, kamor naj bi se mladeniča zatekla po roparskem napadu na Baronija, Trobitzev oče Edoardo, Rogantinijeva stara mati Amalia, trije policisti, ki so sestavili zapisnik o dogodku ter Heinrich Gudenus, ki je nekaj dni prebival v zaporu s Trobitzem.

Zadnji je pričal Bernardo Baroni, goriški trgovec z železnino. Porotnikom je najprej v grobih obrisih opisal napadalca, ki naj bi bil precej visok, nosil naj bi razcefran dežni plašč, na glavi pa nekoliko navzdol potisnjeno smučarsko čepico. Moški je še dejal, da Trobitza ni nikoli prej videl, čeprav je v nadaljevanju svojega pričevanja pojasnil, da je mladenič nekaj dni pred napadom res prišel z nekim prijateljem v trgovino in zaprosil za neko ključavnico.

Ko ga je predsednik dr. Corsi vprašal, kdo od dveh obtožencev ga je napadel, je Baroni pokazal na Trobitza. Pri tem je Trobitz, ki je bil za rešetkami, vzkipel in dejal, da ga je Baroni prav dobro poznal, saj sta bila soseda, videla pa sta se najmanj stokrat.

Priča je še pojasnila, kako je prišlo do napada, nakar je predsednik sodišča zaradi pozne ure odložil nadaljevanje procesa na petek, 9. julija ob 10. uri, ko bosta spregovorila oba branilca in javni tožilec. Možno je, da bo razsodba izrečena že v poznih dopoldanskih urah.

SKORO VSE OBČINE DELAJO Z IZPOSOJENIM DENARJEM

LE V OBČINAH SOVODNJE IN GRADEŽ LETOŠNJI PRORAČUN BREZ POSOJILA

Primanjkljaji občin se iz leta v leto večajo - Velika večina občin v videmski in pordenonski pokrajini ima proračun brez primanjkljaja Še hujši je finančni položaj goriške in tržaške pokrajinske uprave

V vsej deželi je 218 občin. Med vsemi temi je le ena, ki nima proračunskega primanjkljaja. 171 občin se mora za kritje primanjkljaja zateči k večanju raznih davkov, 46 občin pa mora za kritje primanjkljaja zaprositi za posojilo. Ti podatki se nanašajo na proračune za tekoče leto, ko so občine že predvidele in tudi dobile finančno pomoč deželne uprave, ki daje določene prispevke na podlagi števila prebivalstva.

V najslabšem proračunskem položaju se nahajajo občine v tržaški in goriški pokrajini, medtem ko je položaj v videmski in pordenonski pokrajini precej drugačen. Treba je s tem v zvezi nekaj povedati. Rimska vlada je v vsej povojni dobi dajala krajevnim upravam na Goriškem in na Tržaškem precej pomoči. Ta pomoč pa ni bila vselej direktnega značaja. Največkrat je šlo za prispevke za določena javna dela. To pomeni, da so morale občine najeti posojila za izvršitev določenih javnih del, država pa je v večjem ali manjšem razdobju dajala nekaj prispevka za ta dela. Občina je torej napravila neko javno delo, morala pa se je seveda zadolžiti.

Morda je taki rimski politiki botrovala bližina državne meje. Sosedom na vzhodu je bilo treba pokazati, da se v Italiji daje precej denarja za ureditev šol, ljudskih stanovanj, cest, vodovodov, pločnikov itd. To je seveda precej pripomoglo k zadolžitvi občin. V videmski pokrajini pa take politike ni bilo, zaradi tega so tam napravili precej manj javnih del. Nič čudnega torej, če imamo v videmski pokrajini marsikje zelo staro šolo, v središču vasi ni niti asfaltirane ceste niti pločnika.

Pokrajinski nadzorni odbor, ki ima pravico in nalogo nadzorovati delovanje in s tem v zvezi izdatke posameznih občin, je vedno naročil občinam, naj se te poslužijo nekaterih novih davkov in drugih dohodkov, da bi vsaj delno, če ne že v celoti, krile predvideni primanjkljaj. Dve občini na Goriškem, Gradež in Sovodnje, sta letos uspeli uravnovesiti na ta na čin svoj primanjkljaj. V Gradežu so na ta način pridobili 71.703.390 lir, v Sovodnjah pa 6.903.496 lir.

V drugih triindvajsetih občinah goriške pokrajine pa so občinski sveti odobrili proračun za leto 1971 z občutnim primanjkljajem, kljub temu, da so tudi v teh občinah uvedli nove davke in dobili nove dohodke. Za primanjkljaj so se morale prizadete občine obrniti za posojilo na razne bančne ustanove in zato bodo morale obremeniti veliko bodočih občinskih proračunov.

Iz priložene razpredelnice je moč ugotoviti kakšni so letošnji proračuni posameznih občin na Goriškem. Dodali smo še podatke o pokrajinski upravi.

V zvezi z uvodnimi besedami našega članka lahko dodamo še nekaj podatkov. V tržaški pokrajini je le ena občina, Repentabor, ki je primanjkljaj krila z večjimi dohodki, vse ostale so morale zaprositi za posojilo. V videmski pokrajini nima občina Ligosullo niti gospodarskega deficita. To je edini primer. 121 občin, od skupnih 137, pa je gospodarski deficit krilo z večjimi dohodki. V videmski pokrajini je torej le petnajst občin zaprosilo za posojilo za kritje letošnjega primanjkljaja. Tudi v pordenonski pokrajini je položaj podoben. 47 občin (od skupnih 50) je gospodarski deficit krilo z večjimi dohodki, le tri občine so zaprosile za posojilo. Kar se pokrajinskih uprav tiče videmska in pordenonska nista zaprosili za posojila, tržaška pa je napravila podobno kot goriška.

Če podrobneje gledamo goriško razpredelnico, ugotovimo, da so najmanjše občine najbolj prizadete .Določene službe je treba imeti, kljub temu, da živi v občini zelo majhno število ljudi. Ob takih številkah si lahko postavimo vprašanje, ali ne bi bil čas, da bi se nekatere občine združile, podobno kot so napravili že pred leti na sosednem jugoslovanskem področju?

Občine	Gospodarski primanjkljaj	Večji davki in drugi izredni dohodki	Posojila za kritje primanjkljaja
Gradež	71.703.390	71.703.390	———
Sovodnje	6.903.496	6.903.496	———
Kopriva	5.930.142	2.683.060	3.247.082
Krmin	94.587.784	29.743.150	64.844.634
Doberdob	10.626.607	3.410.134	7.216.473
Dolenje	8.648.770	1.950.675	6.698.095
Fara	16.201.795	4.712.355	11.489.440
Foljan	26.501.000	8.233.890	18.267.110
Gorica	794.049.000	157.359.000	636.690.000
Gradišče	73.893.836	27.425.570	46.468.266
Mariano	20.487.500	5.138.115	15.349.385
Medeja	14.286.500	3.410.665	10.875.835
Tržič	279.759.588	149.075.717	130.683.871
Moraro	7.920.910	1.754.985	6.165.925
Moša	4.833.695	3.350.177	1.483.518
Romans	22.220.770	10.143.565	12.077.205
Ronke	123.605.810	32.456.201	91.149.609
Zagraj	9.954.473	7.752.069	2.202.404
Škocjan	75.937.714	17.329.515	58.608.199
Števerjan	20.245.032	1.949.557	18.295.475
Šlovrenc	6.735.778	4.461.670	2.274.108
Šempeter	33.371.000	6.111.570	27.259.430
Štarancan	53.729.976	15.734.041	37.995.935
Turjak	24.559.944	7.844.069	16.715.875
Vileš	18.379.433	8.399.708	9.979.725
Pokrajinska uprava	990.828.985	134.228.985	856.600.000

STATISTIČNI PODATKI OBMEJNE POLICIJE

V juniju umirjeni promet na goriških obmejnih prehodih

Mejo je prestopilo v obe smeri 1.104.354 ljudi - Levji delež ima prehod pri Rdeči hiši - Vlak Gorica-Nova Gorica uporabilo le 84 ljudi

V juniju niso obmejni policijski organi zabeležili velikega obmejnega prometa. Ta je celo za malenkost manjši kot v prejšnjem mesecu maju. Na vseh prehodih goriškega področja so namreč v juniju zabeležili skupno 1.104.354 prestopov meje v obeh smereh, v maju pa je bilo to število za približno 50.000 večje.

S potnim listom je prešlo mejo 442.927 ljudi. Nekaj manj kot polovica je Italijanov (230.049), ostalo pa so tujci. Teh je bilo 212.878. V večini so bili to Jugoslovani. Skoro vsi imetniki potnih listov so se poslužili mednarodnega prehoda pri Rdeči hiši. Vlaka se je namreč poslužilo le 84 ljudi.

Tudi tokrat, to je že običaj, so največ prometa s propustnicami zabeležili na prehodu pri Rdeči hiši. Tod je šla tretjina ljudi, ki so prestopili mejo s propustnico: zabeležili so 221.666 prehodov, od teh 139.665 italijanskih in 82.001 jugoslovanskega državljana. Pri Rdeči hiši so zabeležili prehod 251.889 avtomobilov.

Še nekaj podatkov o prestopih s propustnico. Na vseh prehodih se je tega obmejnega dokumenta poslužilo 451.619 italijanskih in 209.808 jugoslovanskih državljanov.

Včeraj opoldne se je 59-letni Mario Mučič iz Ulice Ticino 12 zaletel z mopedom v neki avtomobil v Ul. Pola. Ima lažje poškodbe na obrazu. Ozdravel bo v treh dneh.

Sestanek partizanov v Štandrežu

V prostorih prosvetnega društva «Oton Župančič» v Štandrežu so se prejšnji večer zbrali bivši partizani in drugi antifašisti iz te vasi. Sestanek je sklicala krajevna sekcija ANPI. Predsednik te sekcije, Stanko Marušič, je poročal o sedanjem političnem položaju v državi in omenil nevarno oživljanje fašizma. Zaradi tega je dejal, da moramo biti budni, da se fašizem ne bi utrdil. Izrazil je željo, da bi se okrog združenja bivših partizanov zbrala tudi mladina.

Pozdrave pokrajinskega odbora ANPI je prinesel Avgust Lenardič, ki je orisal smotre te organizacije.

V imenu pripravljalnega odbora za postavitev spomenika padlim partizanom iz Štandreža je govoril Danilo Nanut. Prikazal je dosedanja prizadevanja, dejal je, da so odborniki iskali prostor, kjer bi spomenik postavili in ugotovil, da je spomenik treba postaviti na vidno mesto sredi vasi.

Številni prisotni so živahno posegli v diskusijo. Zaključil jo je Stanko Marušič ter izrazil željo, da bi se bivši partizani sestajali pogosteje.

Izlet v nacistična taborišča na Poljskem

Združenje bivših deportirancev v nacističnih taboriščih prireja v septembru enotedenski izlet v Avstrijo, na Češkoslovaško in na Poljsko, združen z ogledom nacističnih taborišč. Izlet prirejajo v deželnem merilu. Podrobnejša pojasnila dobijo zainteresirani pri krojaču Cutrofellu v Ulici Codelli v Gorici, kjer se lahko tudi vpišejo.

Cena vožnje je 70.000 lir, vozili se bodo v udobnem avtobusu.

Izletniki si bodo ogledali Dunaj, Brno, Olomuc, Hranice, Ostravo, Bielsko Biala, Oswiecin. Tu si bodo ogledali zloglasno taborišče, nato se bodo ustavili v Krakowu. Na povratku bo ogled Bratislave in Dunaja.

NEKOLIKO MEGLENO OZADJE MLADINSKE ZABAVE

Neuravnovešeni študent nameraval skočiti s strehe bolnišnice

Ker ni mogel drugače, mu je bila dovolj samo garaža - Lov za ubežnikom v splošni bolnišnici - Sedaj je v umobolnici

V noči od torka na sredo je 18-letni mladenič s svojim neuravnovešenim obnašanjem spravil na noge celo vrsto ljudi: sestro, nekaj sosedov, uslužbence Zelenega križa, gasilce, bolničarje v splošni bolnišnici, policaje, bolničarje in zdravnike v umobolnici. Obnašal se je na način, kot da bi izgubil razsodnost. Dogodek se je začel na neki prireditvi zaključne študentovske družbe ob zaključku šolskega leta. Podrobnejših podatkov nimamo, vendar so tudi tisti, ki so nam bili dostopni, dokaj zanimivi in poučni.

Mladenič (imenujmo ga C.M.), ki stanuje v bližini Stražic, se je v torek zvečer udeležil zabave v družbi skupine sovrstnikov in sovrstnic na domu enega izmed njih.

Bajè ni šlo le za nedolžno zabavo dijakov, na kateri se pari zavrtijo ob zvokih gramofonske plošče in kjer se morda popije kak kozarček viskija ali konjaka. V Gorici krožijo najrazličnejše vesti. Pravijo, da so morda prisotni na tej zabavi uporabljali tudi kakšna neobičajna poživila in da je najbrž to spravilo 18-letnika, da se je začel zelo nenavadno obnašati.

Naj bodo te vesti resnične ali ne je vendar res, da se je mladenič vrnil domov okrog ene ure ponoči. Pričel je kričati in sestra je zaradi tega poklicala na pomoč Zeleni križ. Bolničarji so mladeniča spravili v rešilni avtomobil in ga odpeljali v splošno bolnišnico. Med zdravniškim pregledom je bil mladenič precej nemiren in je kar na lepem bolničarjem ušel ter zagrozil, da hoče na streho. Iz bolnišnice so poklicali policijo in gasilce; ti so prihiteli z vsemi napravami, ki so potrebne za reševanje ljudi, ki hočejo skočiti s strehe ali s kakšnega višjega mesta. Našli pa so ga na nizki strehi garaže pred bolnišnico, kjer sta ga gasilca ujela ter spravila na tla.

Odtod so še vedno nemirnega mladeniča peljali v bližnjo umobolnico, kjer ga je pregledal službujoči nočni zdravnik dr. Marzi. Fant je bil delno nepristeven in zelo nervozen. Ljudje, ki so bili pri njem, trdijo, da ni smrdel po alkoholu. Včeraj se je mladenič nekoliko pomiril, vendarle ga imajo v umobolnici pod stalnim nadzorstvom.

Cestna nesreča pri Trnovem

Nekje pri Trnovem se je včeraj ponoči ponesrečil z avtomobilom 30-letni Eugenio Planinsig, bivajoč v Ulici Generale Papa 6. S svojim vozilom je zašel s ceste. Avto je precej poškodovan, Planinsig pa bo ozdravel v petih dneh.

Sestanek med zastopniki INPS in sindikalisti

Novi predsednik pokrajinskega odbora INPS Edo Sfiliogi je pred dnevi sprejel zastopnike treh sindikalnih organizacij, ki delujejo na Goriškem. Sestanka so se udeležili Zuliani za CGIL, Padovan za CISL in Lodolo za UIL, prisoten je bil tudi goriški ravnatelj INPS.

Zastopniki zavoda za socialno skrbstvo so sindikalistom predočili nov način urejevanja starostnih in invalidskih pokojnin. V Rimu je ta zavod uredil elektronski center, ki bo v kratkem zmožen rešiti v najkrajšem času številne prošnje za pokojnino, ki ležijo predolgo časa nerešene.

Sindikalni zastopniki so predočili potrebe patronatov, ki urejajo razne prošnje in zaprosili za večje sodelovanje med patronati in ustanovo. Istočasno so zaprosili, da bi bila podobna srečanja tudi v bodočnosti. Tako bo moč odpraviti številne nesporazume, ki gredo le v škodo upokojencev.

Sndikati so se tudi obvezali, da bodo predsedniku pokrajinskega odbora INPS pomagali v njegovem prizadevanju tudi glede potrebe po osebju, ki ga v Gorici primanjkuje. Istočasno so sklenili zahtevati od osrednje vlade naj čimprej imenuje glavnega predsednika INPS in člane deželnih odborov, ki so pristojni za reševanje rekurzov zainteresiranih upokojencev.

Na Rojcah dodelano teniško igrišče

V teh dneh so pričeli uporabljati novo teniško igrišče, ki ga je občinska uprava uredila v športnem parku na Rojcah.

Vsi ki bi radi to igrišče uporabljali, tako posamezniki kot športna ali druga društva, naj se obrnejo na odbornika za šport na goriškem županstvu. Tam naj javijo dneve in urnike v katerih bi radi uporabljali igrišče.

USPEH MLADEGA RIBIČA

Na naši sliki vidimo 11-letnega Livija Rožiča v trenutku ko se pripravlja na ribolov. Nadzoruje ga goriški poljski čuvaj. Sliko smo posneli v nedeljo, ko je naš Livij Rožič sodeloval pri nagradnem ribolovu v umetnem jezeru pri opekarni Venturini za Ločnikom. Tekmovanje je, v sklopu domačega poletnega praznika, priredila družina sladkovodnih ribičev «Pietro Venturini». Sodelovalo je 55 ribičev, med njimi pet pod 14 let.

Med temi je bil Rožič prvi, saj je v treh urah ulovil nič manj kot 33 ribic. Za ta svoj uspeh je dobil zlato kolajno in jo doma položil k ostalim, ki jih je dobil ob drugih priložnostih.

Livij Rožič stanuje v Ločniku, obiskuje pa slovensko osnovno šolo v Podgori. Ker je bil letos najboljši učenec na tej šoli (dokoncal je peti razred) je dobil posebno pohvalo didaktičnega ravnatelja dr. Brešana, ki mu je tudi izročil izkaznico za prost vstop v vse muzeje na področju italijanske republike. Mali Rožič je tudi vnet smučar, letos pozimi je bil na smučarskem tečaju SPD, na športnem področju pa ga zanima tudi kotalkanje. Uspehe dosega torej na športnem področju in seveda tudi na šolskem. Želimo mu, da bi bil tako priden tudi vnaprej.

V Doberdobu bo praznik «Dela»

Sekcija Komunistične partije v Doberdobu priredi v petek, soboto, nedeljo in ponedeljek festival «Dela» in «Unità» v Doberdobu. V petek imajo na sporedu plesni večer, ljubitelji briškole pa se bodo lahko pomerili v tekmovanju. Na razpolago so bogate nagrade. V soboto 10. julija bo ples za mlade in stare; tekmovali bodo tudi v valčku.

V nedeljo imajo na sporedu zabavno popoldne. V večernih urah bo nastopila folklorna skupina «Tone Čufar» z Jesenic. Izvajala bo slovenske narodne plese in plese drugih jugoslovanskih narodov. Brez dvoma bo ta prireditev pritegnila veliko ljubiteljev naše folklore.

Med odmorom bosta prisotnim spregovorila pokrajinska svetovalca Jože Jarc in Lorenzo Menichino.

Festival se bo zaključil v ponedeljek 12. julija s plesnim večerom, na katerem bodo izvolili zvezdico «Dela» za leto 1971.

VESTI Z ONSTRAN MEJE

Nova divjad v Gornjem Posočju

Vse kaže, da bodo poleg srnjadi in gamsov lovcem kmalu na voljo mufloni in kozorogi

Gornja Soška dolina nudi očitno odlične pogoje za visoko divjad. Lovske družine v Bovcu, Trenti ter Logu pod Mangartom se kot malokje ponašajo z odlično razmnoženimi gamsi in srnjadjo v svojih loviščih. Gamsja slepota, ki je pred dvema letoma grozila, da bo uničila te prebivalce skalnatega sveta, je popolnoma izginila. Črede so se spet pomnožile in računajo, da se pase v planinah okrog 2.000 gamsov. srnjadi pa je vsaj trikrat več.

Zavod za gojitev divjadi na Bledu, ki oskrbuje tudi območje Trente, pa si že nekaj let prizadeva, da bi obogatil Soško dolino z novo vrsto divjadi. Tako je pred časom oskrbel nekaj manjših čred muflonov, ki so jih pripeljali z Brionov ter iz Apeninov. Mufloni so se odlično prilagodili novim pogojem. Nekaj so jih spustili v naravo v bližini Trente, nekaj pa okoli Mosta na Soči. Nekajkrat pa je zavod oskrbel tudi manjše skupine kozorogov. Zadnje tri so pripeljali v Trento v četrtek zvečer iz Graulindena v Švici.

Ob znanih polemikah, ki se že nekaj let vodijo okoli perspektiv Soške doline, so poskusi obogatitve njene narave z novimi živalmi, ki jih lovci radi jemljejo na mušice, vsekakor zanimivi. Dejstvo je, da si dolina, tudi če bo dobila kak industrijski objekt, lahko še največ obeta od turizma. Lovski turizem pa je gotovo eden najbolj donosnih. In Gornje Posočje ima zanj odlične naravne pogoje.

Šolske vesti

Ravnateljstvo slovenske nižje gimnazije v Ul. Randaccio ter klasične gimnazije liceja ter učiteljišča v Ul. Croce, sporočajo, da je v teku vpisovanje dijakov v vse razrede teh šol za šolsko leto 1971-1972. Vpisovanje bo trajalo do vključno 24. julija. Za dijake, ki imajo popravne izpite, pa je vpis možen do 22. septembra 1971.

Uprava Slovenskega dijaškega doma v Gorici obvešča vse zainteresirane, da je njen urad odprt vsak delavnik od 10. do 12. ure.

V pisarni Dijaškega doma se starši prizadetih otrok lahko pozanimajo za pojasnila o tečaju za popravne izpite, ki bo v Domu v avgustu.

Ravnateljstvo slovenske trgovske šole v Ul. Seminario 6 javlja, da je vključno do 24. julija vpisovanje v vse tri razrede omenjene šole. Dijaki, ki imajo popravne izpite, se bodo lahko vpisali do 22. septembra.

Kino

VERDI 17.00—22.00: «Il padrone di casa», B. Bridges in R. Grand. Film v barvah. Mladini pod 14. letom prepovedan.

CORSO 17.00—22.00: «Io sono la legge», B. Lancaster in R. Rian; kinemaskopski film v barvah.

MODERNISSIMO 17.30-22.00: «Non andiamo a lavorare», O. Hardy in S. Laurel.

CENTRALE: zaprto do jutri.

VITTORIA 17.00—21.30: «Pupe calde e mafia nera», R. Jaques; ameriški film v barvah, mladini pod 14. letom prepovedan.

Tržič

AZZURRO: zaprto.

EXCELSIOR 18.00—22.00: «Viva, viva Villa». Yul Brynner in Robert Mitchum. Ameriški kinemaskopski film v barvah.

PRINCIPE 18.00—22.00: «Promessa all'alba». Melina Mercouri in A. Dayan, barvni film.

Ronke

RIO: danes film «Gli occhi dei testimone».

Nova Gorica

SOČA (N. Gorica): «V pomoč ljubezni», italijanski barvni film — ob 18.15 in 20.15.

SVOBODA (Sempeter): «Tudi konje streljajo, mar ne?», ameriški bravni film — ob 18.30 in 20.30.

RENCE: «Bob, Carol, Ted, Alice», ameriški barvni film — ob 20.30.

DESKLE: «Po sledeh sokola», ameriški barvni film — ob 20.

ŠEMPAS: Prosto.

KANAL: «Dango streija prvi», ameriško-italijanski barvni film — ob 20.30.

PRVACINA: «O kako čudovita vojna», angleški barvni film — ob 20.30.

DEŽURNI LEKARNI

V GORICI

V Gorici je danes ves dan in ponoči dežurna lekarna MARZINI, Korzo Italija 89, tel. 2443.

V TRŽIČU

Danes ves dan in ponoči je v Tržiču dežurna lekarna RISMONDO, Ul. E. Toti, tel. 72701.

Dolg seznam Američanov ki želijo na Kitajsko

Ne ve se več, kako dolg je seznam Američanov, ki bi radi obiskali RL Kitajsko. Med zadnjimi, ki so izrazili zanimanje za obisk, je tudi podpredsednik Spiro Agnew. Odšel je na enomesečno potovanje v deset držav Azije, Afrike in Evrope. V izjavi, ki jo je podal pred odhodom, je rekel med drugim, da bi želel obiskati tudi Kitajsko.

Svoj čas so javili, da je okoli 50 članov ameriškega kongresa izrazilo željo in že storilo prve korake za obisk na Kitajskem. Poleg članov kongresa so med tistimi, ki bi želeli potovati iz ZDA v Peking in katerih število narašča, na stotine, morda na tisoče, tudi poslovni ljudje, časnikarji, preučevalci Kitajske, predstavniki ene in druge politične stranke, visoki funkcionarji ameriške uprave, pripadniki protivojnih organizacij, študentov itd. Tu niso všteti običajni turisti, ki bi jih v primeru, da bi se kitajske meje širše odprle, bilo na tisoče.

Od vidnih političnih osebnosti velja za gotovo, in o tem se piše v tisku, da je senator Kennedy prav tako med tistimi, ki so izrazili željo, da bi obiskali Kitajsko. Govori se, da je že 28. maja poslal brzojavko Čuenlaju v Peking. Predpostavlja se tudi, da bi obisk, če bo sploh do njega prišlo, mogel biti v polovici avgusta, ko bo Kennedy obiskal tudi Japonsko.

Za potencialnega predsedniškega kandidata demokratske stranke senatorja Georga McGowerna se tudi govori, da bo obiskal novo kitajsko poslaništvo v Ottawi (Kanada).

Ta dva senatorja sta v več javnih izjavah podpirala sprejem Kitajske v OZN ter navezavo diplomatskih odnosov med Washingtonom in Pekingom.

Med visokimi predstavniki ameriške uprave je poleg podpredsednika Agnewa tudi predsednik Nixon že nekajkrat izrazil željo in upanje, da bo lahko obiskal Kitajsko — v časovno nedoločenem toda v zelo bližnjem roku. «New York Times» pa piše v svoji zadnji številki, da Bela hiša tega ne potrjuje, toda niti ne zanikuje, da je predsednik nedavno izrazil željo, naj bi njega ali koga od njegovih predstavnikov povabili na Kitajsko v začetku leta 1972. List pravi, da bi ta predsavnik mogel biti predsednikov posebni svetovalec in pomočnik za zunanjo politiko in državno varnost dr. Kisinger.

Ameriške osebnosti, ki so imele že priložnost obiskati Kitajsko in se sestati s kitajskimi voditelji, omenjajo v svojih izjavah tudi nekatera razpoloženja in mnenje kitajskih voditeljev o posameznih ameriških politikih in državnikih. Neki profesor na primer pripoveduje o vtisu iz razgovora o Čuenlaju in pravi, da je ta bil najbolj razpoložen do senatorja McGowerna, hkrati pa je na predsednika Nixona gledal kot na izrazitega protikomunista. Zaradi tega meni ta profesor, da Čuenlaj ne bi mogel povabiti Nixona samo na «navadni mimoidoči obisk», in dodaja, da bi bile za tako vabilo potrebne prejšnje temeljite priprave in spremembe v odnosih.

Vedno manj papirja

V Evropi in na svetu je vedno manj papirja. Strokovnjaki predvidevajo, da bo že čez osem do deset let, najkasneje čez 12 let zavladala po vsem svetu «kriza papirja» in da ga bo zelo težko dobiti.

Na podlagi statistik poraba papirja na svetu stalno narašča verjetno mnogo bolj kakor katerega koli drugega «potrošnega materiala». Predvideva se, da bo leta 1985 znašala svetovna potrošnja papirja najmanj 285 milijonov ton v primerjavi s 123 milijoni ton v lanskem letu.

Danes je največje povpraševanje po časnikarskem roto-papirju. Čez 12 let bo potrošnja tega papirja znašala okoli 94 odst. več. Najbolj se bo povečalo povpraševanje po papirju za pisanje, in sicer za 155 odstotkov. Enak odstotek povečanja se predvideva tudi za tiskarski papir za knjige.

Zaradi tega trajnega naraščanja potrošnje strokovnjaki že sedaj priporočajo stroge ukrepe pri izkoriščanju gozdov, ki so glavna surovina za izdelovanje papirja.

Samo v Evropi bi morali za nadomestitev očitnega «primanjkljaja» surovine za papir že danes pogozditi najmanj štiri milijone hektarov zemlje.

Izhod iz tega pomanjkanja je morda še edino v državah v razvoju v Aziji, Afriki in Latinski Ameriki. Tu so gozdovi relativno še nedotaknjeni, toda prevozni stroški so danes taki, da onemogočajo rentabilno proizvodnjo.

«Grupa U» s kopico nagrad iz Ancone

V tržaški umetnostni galeriji «Tergeste» v Ul. Battisti 23 se bo jutri zaključila kolektivna razstava slikarjev nedavno ustanovljene «Grupe U», ki jo sestavlja šest mladih slovenskih tržaških slikarjev: Robert Kozman, Deziderij Švara, Franko Vecchiet, Franco Volk, Boris Zulian in Edvard Žerjal. Pred to razstavo se je «Grupa U» predstavila že v Gorici in v Steverjanu, posebno priznanje pa je dosegla na razstavi v Anconi, ki jo je priredila tamkajšnja kulturno-politična revija «Regione». Vsi člani grupe so bili na tej razstavi nagrajeni, bodisi — kot je rečeno v sporočilu predsednika žirije Luciana Lupacchinija, ki so ga sprejeli v teh dneh — zaradi vrednosti njihovih eksponatov, bodisi zaradi «valorizacije mlade umetnosti». Tako je Boris Zulian prejel kot nagrado «nagradno razstavo» v eni izmed najpomembnejših italijanskih galerij; Franko Volk, Edvard Žerjal, Deziderij Švara in Robert Kozman so bili skupno nagrajeni z udeležbo na potujoči razstavi, v okviru katere bodo svoja dela razstavili v San Benedettu del Tronto, Pescari, Bariju, Ravenni, Lido degli Estensi, Benetkah, Trstu, Perugii, Cortoni, Lucci, Bardonecchii in v Turinu; Franco Vecchiet, ki bo tudi sodeloval na tej «potujoči razstavi», pa je za nagrado prejel še objavo dveh svojih del s potrebnim komentarjem na celi strani revije «Reggione«.

V zvezi s temi nagradami je treba povedati, da je bila konkurenca na razstavi vsedržavna in da je torej uspeh naših mladih tržaških umetnikov vreden toliko večje pozornosti. Na razstavi in tudi na nagradni «potujoči razstavi» bo vsak zastopan s tremi deli.

V razgovoru z dvema od šestih članov «Grupe U» smo izvedeli, da ima grupa kot celota za letos na programu razstave v Kraški hiši v Velikem Repnu, v Čedadu v organizaciji slovenskega kulturnega društva «Ivan Trinko» ter po možnosti v jeseni v galeriji Kulturnega doma v Trstu. Kot posamezniki iz te skupine, ki je «izrazno ločena v različne struje, v bistvu pa je idealno povezana v skupnem stremljenju da čimbolj razširi ljubezen in potrebo po umetnosti», pa je Edvard Žerjal letos razstavljal v Tržaški knjigarni, Švara v galeriji Russo, Kozman pa v galeriji Rossoni.

Mladim slikarjem, ki so nova nada slovenske umetnostne tradicije v Trstu, priznanje za dosežene uspehe in najboljša voščila za prihodnost.

j. k.

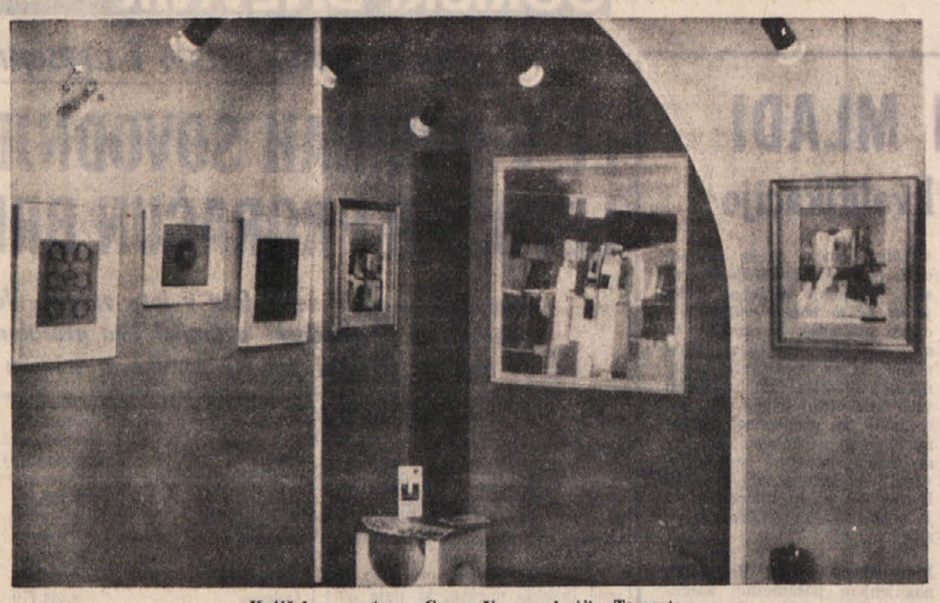

Kotiček z razstave «Grupe U» v galeriji «Tergeste»

SPOMINI NA STARO GROŽNJANŠČINO

«Lipa mlada spod Grožnjana grada reci mlada, koga biš rada»

Televizijske antene so se pojavile tudi na strehah starih hiš na Grožnjanščini in ne slišijo se več starodavne narodne pesmi, posebno tista grožnjanska:

«Lipa mlada spod Grožnjana
grada,
reci mlada, koga biš rada.
Ja bih rada Toneta iz Livada,
ma ga ne da Tonetova majka.»

Na marsikaterem kmečkem dvorišču opazimo traktor ali «fička», zato pa je vedno manj ponosnih belih volov z lesketajočimi se kovinastimi kroglicami na ogromnih rogovih, ker zanje ni tu več dela.

V jesenskih večerih se v kleteh ne lička več koruza in ne slišijo se stare narodne pravljice, ki so jih pri tem delu pripovedovali, da bi hitreje potekal čas.

V vse vasi je prišla luč. Tako ni v kotih hiš ali hlevov več prostora za «mrake» in «malike», po cestah pa se ponoči od časa do časa zasvetijo avtomobilski žarometi, tako da si «strolige», «krsniki» in «orki» ne upajo več hoditi po cestah.

Nikomur se več ne pripeti tako, kakor se je nekdaj pripetilo nonotu Štrcajevu iz neke tukajšnje vasi, ko je šel domov iz Završja, in o čemer je drugim pripovedovala Ana Srebrenić iz Martinčićev:

«Jeno malo se nono ferma u oštariji. Kad je bija gori na cimiteru, prijela ga je debuleca, ni moga naprid in je stija na grotu. Na turnju je tuklo jedanajst uri. Čapivala ga je sve veća debuleca. Je priša jen tovarić i mu je reka: — Nono, sidi na me, prkè ćeš umrit. — Nono se prekriži zi levoj rukoj i je reka: — Hvala, napra si mi priša. — Taj tovarić je bija «orko» ki živi pod zemljom, pride anke gori na zemlju, ne dela zlo, anke pomore judim.»

Ne sliši se več klopot mlinskih koles in voda iz potočkov Bazuja, Bolaž in Bolažić, Draga, Mali človik, Potok, Studenac in drugi tečejo brez dela po hribih v doline, ker so mlini, ki jih je bilo tu pred nekaj desetletji lepo število, sedaj ruševine in se samo še stari ljudje spominjajo, da so nekdaj nosili vanje mlet koruzo in pšenico.

Ko stare ženske pripovedujejo, kako so nekdaj tu sejale konoplijo, jo nato močile, česale in iz nje tkale platno za «lancune», «šugamane», «koprilete», «tavijole» ter za ženske «stamanje» in «kotole», se nam to zdi kot pravljica, ker nikjer ni več videti niti ene same rastline konoplje, na katero spominjajo samo grožnjanski grbi in tu pa tam s kamni ograjeni vodnjaki.

Kamenice, v katere so še do nedavnega spravljali domače olje, ker «u drvenem sudu ulje politi zagranci, a u kamenici je vaik dobro», vidimo tu in tam po Grožnjanu kot okrasne predmete in v njih rastejo okrasne rastline; ogromne lodrice za vino v kleteh pa puščajo svoje mesto grelcem in kopalnim kadem, ker se kleti vedno bolj spreminjajo v kopalnice.

Žeblji, ki so tu in tam še ostali v tramovih nekaterih hiš, pričajo, da so še pred kratkim viseli na tramovih svežnji zlate koruze in ljudje so pravili: «Maša je lipo viditi kmetsku kuću, ka ima štuk od fremntuna.»

Staro sadno drevje, ki rodi, čeprav nihče ne pobira sadja, stari mlini, mimo katerih še vedno teče voda, čeprav koles ni več, stare hiše, ki še vedno stojijo, čeprav v njih nihče več ne živi, staro mestno obzidje in mestna vrata, skozi katera malokdo prihaja v mestece, stari ljudje s svojimi spomini — vse to so velike potencialne rekreativne možnosti Grožnjanščine. Zato ni čudno, da je Grožnjan pritegnil najprej likovne umetnike, zatem glasbeno mladino sveta, ker daljni spomini na drobne vsakodnevne stvari iz preteklosti so zelo zanimivi za sodobnega človeka, ki večino leta preživi v tehnični in potrošniški civilizaciji velikih evropskih mest.

T. F.

Razstava o ameriških Slovencih

Etnografski oddelek Smithsonian Instituta v Washingtonu, ki je eden največjih in svetovno znanih muzejev, namerava prirediti v okviru proslav ob 200-letnici razglasitve neodvisnosti ZDA vrsto razstav o raznih etničnih skupinah, ki sestavljajo prebivalstvo Amerike, in o prispevkih posameznih skupin ameriški kulturi in načinu življenja.

Prireditelji so se med prvimi odločili za razstavo o ameriških Slovencih, ki jo bodo odprli avgusta letos. Oddelek muzeja, v katerem bo razstava, ima vedno zelo veliko obiskovalcev, ki bodo imeli na ta način možnost seznaniti se z etničnimi posebnostmi Slovenije in njenih ljudi. Ameriški Slovenci vneto zbirajo predmete za razstavo, ki morajo biti predvsem pristno slovenski. Najbolj so zaželene reči, ki so jih prinesli s seboj v Ameriko prvi slovenski izseljenci: pesmarice, molitveniki in druge knjige, ure, pipci, vezeni robčki in prtički in sploh vse, kar pristno spominja na staro domovino.

Mc Govern in volivke

Demokratični senator George McGowern, ki je najavil svojo kandidaturo za predsedniške volitve prihodnje leto, zelo verjetno mnogo pričakuje od volitev. V govoru na sedežu «Ženskega demokratičnega nacionalnega kluba» je sporočil, da bo v primeru izvolitve takoj imenoval za predstavnico v OZN žensko; prav tako bo ženska dobila mesto v svetu za državno varnost in bo prišla v vlado. Tudi prvo prazno mesto na vrhovnem sodišču je določeno za žensko.

McGowern je izjavil, da je dvesto let «najvišje sodišče te dežele bilo izključno moški klub».

NOVOST NA KNJIŽNI POLICI

Beno Zupančič: POTRES

Med petimi izvirnimi novitetami domačih avtorjev, ki jih je istočasno izdala Cankarjeva založba, je tudi najnovejša stvaritev pisatelja Bena Zupančiča, roman POTRES. V svojem zadnjem tekstu Plat zvona se je pisatelj z avtobiografsko pobarvano pripovedjo obrnil v svet preteklosti, v čas pred zadnjo vojno. Z novim romanom Potres se pisatelj vrača v sedanji čas in pripoveduje o komaj minulih dneh. Vrača se tudi v Ljubljano ter njej in njenim ljudem posveča svoj najnovejši tekst.

Medtem ko je pri nekaterih delih mogoče tudi na kratko pojasniti vsebino romana, bi bilo to pri Potresu teže. Ni pa seveda nemogoče pojasniti, za kaj v romanu gre. Pisatelj sam je v nekem intervjuju na vprašanje, kje je poudarek njegovega dela, dejal: «Bržkone bo šlo za današnjo varianto vrtičkarstva, to se pravi za našo majhnost, objektivno in subjektivno. Za majhnost sveta, v katerem živijo popisani ljudje, in za majhnost, ki se potem seli v njihove glave in srca. Ta mali človek je lahko človeški v majhnih stvareh, do velikih se mora prebijati z muko. Včasih mu lahko pomaga kaj pretresljivega — ljubezen, smrt, potres. Včasih niti to ne več.» Pisatelj nam v svojem romanu predstavlja torej našega malega človeka, predstavlja nam upokojence, strojepiske, prodajalke, učitelje, novinarje, prodajalce bencina, hišnike, pevke, skratka vrsto ljudi našega mesta. Vsi ti ljudje so zaverovani v svoj svet, v svet svojih malih vsakdanjih problemov, v svet svojih štirih sten in plotu okrog hiše, preko katerega skoraj ne vidijo več. Potem pride potres, ki v mestu pobije nekaj šip. Ta potres pa, kot vse nesreče in naravne katastrofe, zbliža te male ljudi tiste četrti mesta, ki jo je potres prestrašil malo bolj. Toda to je že ideja romana. Vsebinsko torej nam pisatelj predstavlja vrsto malih ljudi in natrese v svoji pripovedi vrsto zgodbic, ki se deloma prepletajo in so le sem pa tja malo povezane med seboj. Značilno zanje je, da so nekoliko nedoločne, meglene in neizrazite, vendar pa vse skupaj dajejo podobo mesta in podobo ljudi, ki v njem živijo. V današnjem času. Tako je Zupančičev roman Potres podoba današnjega ljubljanskega življenja, podoba življenja prebivalcev, malih ljudi našega mesta. Ta podoba je kot freska, sestavljena iz nešteto drobcev, ki niso niti trdno povezani med seboj, ki pa vendar dajo neko zaokroženo podobo. Ta podoba pa je simpatična, topla, polna humanosti in ljubezni.

O ideji svojega teksta je povedal že pisatelj sam. Potreben je potres, da mali ljudje zažive, pogledajo čez plot in stopijo skupaj ter premagajo svoje ozke poglede na svet. Sicer pa se ideja potresa, ki jo skozi usta slikarja izreče pisatelj, razrašča skozi ves tekst in najde zaključno misel v zadnjem poglavju, kjer se mladi ljudje pogovarjajo o tem, da bi ustanovili organizacijo z imenom Potres, da bi izdajali revijo s tem imenom, napisali popevko pod tem naslovom, skratka, da se je treba z naravo in družbo neprestano spopadati, če hočemo naprej.

Pisateljevo pripovedovanje, nalašč nekoliko nedoločno, je sicer nadvse prikupno. Je predvsem toplo, pa nekoliko šegavo, malce ironično, malce aktualizirano, slcer pa domačnostno in polno domislic, ki poživljajo formalno nekonvencionalno oblikovano pripoved. Potres Bena Zupančiča je torej simpatično napisana pripoved o ljubljanskem mestu, pripoved sestavljena iz vrste drobnih mozaičnih zgodb, ki jih preveva skupna misel. Je pa tudi pripoved, ki se kljub formalni razbitosti, lepo bere.

Sl. Ru.

Z NEDELJSKEGA TABORA NA OPČINAH

Razstava o narodnoosvobodilnem boju v dvorani prosvetnega društva Tabor na Opčinah.

Na nedeljskem partizanskem taboru na Opčinah so člani dramske skupine p. d. Tabor recitirali izbor pesmi evropskega odporništva.

Raj pešcev na tokijskih ulicah

Od 2. avgusta 1970 ne morejo v Tokiu krožiti ob nedeljah avtomobili v 122 ulicah v skupni dolžini 14 kilometrov; gre za ceste, ki so v štirih najbolj trgovskih predelih mesta. Ta ukrep so 16. avgusta raztegnili na še en okraj.

Prebivalstvo je z izrednim navdušenjem sprejelo uvedbo «raja pešcev», takoj ko so avtomobili izginili z osrednjih ulic.

Na ulici Ginza, ki je najbolj znamenit in najbolj obiskan trgovski center v Tokiu, so postavili celo vrbova drevesa, vsajena v posodah in so začeli prodajati čaj. Ogromna množica je v veselem razpoloženju praznovala prvi dan uvedbe te novosti in se sprehajala po sredini ceste. Videti je bilo tudi več starejših oseb v kimonu in cele družine z otroškimi vozički. V okraju Šinjuku, mestu mladine, so se objeti zaljubljenci sprehajali po sredini ulice, medtem ko so drugi mladi veselo prepevali držeč se za roke v dolgi vrsti. Enaki prizori so se ponavljali tudi drugod.

Na podlagi podatkov mestne policije je omenjenega dne prišlo na otoke pešcev kar 780.000 oseb, to je 2.4-krat več kakor druge nedelje.

Tako so prebivalci Tokia brez skrbi in brez nevarnosti pred avtomobili, ropotom in onesnaženju lahko v poletnih dnevih uživali sprostitev in počitek. Na podlagi podatkov, ki jih je zbrala mestna uprava, je gostota ogljikovega oksida v zraku na teh področjih padla v omenjenih dneh več kot za polovico, kakor so jo ugotovili v prejšnjih dnevih. Na ulici Ginza so opazili ogromno spremembo že eno uro potem, ko so izginili avtomobili, v Šinjuku pa je med prvo in drugo uro ponoči gostota ogljikovega oksida padla naravnost na ničlo. Jasno, da ni bilo nobenega avtomobilskega incidenta in ropot motorjev je popolnoma izginil. Prepoved avtomobilskega prometa je prinesla res blagodejne učinke za prebivalstvo.

Prav tako so od 2. avgusta lanskega leta v teku tudi v drugih japonskih mestih podobni poizkusi z zelo zadovoljivimi rezultati. Tako nameravajo uvesti «področja za pešce» skoraj v vseh japonskih mestih.

Zanimiv poskus je v teku od 16. septembra 1970 tudi v poslovnem središču Marunuči v Tokiu: gre za tako imenovani «sprehod za kosilo». Policija v Marunučiju je sklenila prepovedati avtomobilski promet v glavni ulici tega okraja v razdalji 180 metrov od 11.50 do 13, tako da uradniki številnih uradov tega področja lahko uživajo ob uri kosila «majhen raj pešcev». Pobuda je imela popoln uspeh in ukrep bo veljal za vse delovne dni v tednu.

HOROSKOP

OVEN (od 21. 3. do 20. 4.) Prav dobro boste obvladali neko poslovno situacijo, ki se bo nekoliko zapletla. Nekdo skuša spodkopati vašo družinsko srečo.

BIK (od 21. 4. do 20. 5.) Danes se boste finančno zelo dobro uveljavili. Zelo vam bo koristilo, če ne boste posegali v tuje zadeve.

DVOJČKA (od 21. 5. do 21. 6.) Upoštevajte neki predlog, ki vam bo koristil. Prijetno srečanje s starim znancem.

RAK (od 22. 6. do 22. 7.) Neka nova pobuda vam utegne utreti pot v boljše dni. Posvetite nekaj svojega časa razmišljanju.

LEV (od 23. 7. do 22. 8.) Preden se lotite novih poslov, poravnajte še nekatere stare račune. S svojo iskrenostjo boste razorožili one, ki vas skušajo žaliti.

DEVICA (od 23. 8. do 22. 9.) Vaša velika napaka je, da izgubljate mnogo časa po nepotrebnem. Prijetno razpoloženje v družbi z osebo, ki ste jo komaj spoznali.

TEHTNICA (od 23. 9. do 22. 10.) S svojim omahovanjem utegnete ogroziti uspešen zaključek nekega posla. Poiščite si iskreno osebo.

ŠKORPIJON (od 23. 10. do 21. 11.) Neko srečanje vam bo zagotovilo ugodnejše perspektive dela. Preden sprejmete neko darilo, še enkrat premislite.

STRELEC (od 22. 11. do 20. 12.) Imeli boste odlično zamisel v zvezi z razvojem važnega gospodarskega vprašanja. Ne bodite preostri v svojih kritikah.

KOZOROG (od 21. 12. do 20. 1.) Vaše delovne sposobnosti bodo odlične, vendar se ogibajte lahkomiselnosti. Ne zaupajte prijatelju, ki se vam močno približuje.

VODNAR (od 21. 1. do 19. 2.) Pri izpolnjevanju nekega načrta boste od prijatelja prejeli izredno koristen nasvet. Zadoščeno bo vašemu samoljubju.

RIBI (od 20. 2. do 20. 3.) Danes bodite v svojem delu nadvse previdni. Dokazali boste svojo bistroumnost z najustreznejšo rešitvijo nekega vzgojnega vprašanja.

TONE SVETINA

125. # UKANA

DRUGA KNJIGA

»O, kako ganljivo!« je pomislil Wolf in si obrisal potno čelo. Od blizu si je ogledoval dostojanstvenike in oficirski štab krdel, ki so postala vojska. Ugibal je, koliko je med njimi angleških špijonov. Za njihovimi borbenimi maskami in ganjenimi mokrimi očmi je videl lačno zverjad, pahnjeno v vodo, ki hlasta za vsem, da ne bi utonila, ki bi se priključila komurkoli, samo da bi se rešila pogina. Pogled mu je zdrsel po oficirjih in vojakih. Krepki fantjein možje, prekaljena drhal, naučena ropanja po Dolenjskem, željna maščevanja za Turjak in Grčarice... Verjel je, da bodo šli za škofom. In kar dela general, ni častno, ampak koristno. Danes je čast na jeziku, korist pa v ózadju vseh dejanj.

General pa je še in še rjovel:

»Danes ste prisegli, da se boste skupno z nemško vojsko in policijo borili za svobodno in čisto Evropo. Zanesite se na führerja velikega nemškega rajha in njegove može, bodite tudi vi njemu v bodoče zvesti.

Sieg Heil!«

»Sieg heil!« je zarjovela zbrana vojska.

General si je otrl z robcem oroseno čelo kot po obilnem obedu. Zadovoljen je zdrsnil z odra med velikaše, ki so mu vse križem čestitali.

Wolf si je ogledal tudi zadnjo točko: defile vojaških enot skozi mesto. Ugotovil je, da zunanji videz te poteze ustreza ponarejenemu vzdušju. Koliko cvetja, navdušenih deklet, ki pozdravljajo vojake, pa petje, rjovenje godb, skratka manifestacija, podobna tistim, ki jih je prirejala NSDAP, ko se je prikopala na oblast.

Sprevod se je valil po Dunajski cesti, o kateri so pisali, da je sama po sebi simbol zgodovine — po njej so prihajali in odhajali osvajalci rimskega imperija, plemena ob preseljevanju narodov, trume germanskih vojsk in regimenti Franca Jožefa. Ta cesta je bila kakor reka iz preteklosti v prihodnost, požirala je vse, kar je prišlo in odšlo.

»Kdo ve, če ne bodo prav po tej cesti z nami vred — še preden bo minilo leto — bežali čez Karavanke,« je pomislil Wolf, ki se je v zadnjem času precej ukvarjal s problemom invazije. Prav zato mu je šla ta »taktizerska drhal« toliko bolj na živce.

Zvečer ga je general sprejel v stanovanju.

»Kako je bilo, Helmut? Vsi strašansko hvalijo.« To so bile generalove prve besede še preden sta sedla.

»Občudoval sem vas, gospod general. To je bil višek organizatorske kombinatorike, podkrepljen z ideološko diverzijo. Zgodovinski učinek ne bo izostal, ne glede na naš osebni okus. Prekosili ste samega sebe. Dasiravno nisem prav nič navdušen nad to klero-anglofilsko mešanico, sem uvidel, da je to za nas koristno.«

»Tako je, Helmut. Zato nisem iz njih osnoval divizije SS. Preslepil jih bom. Dobili bodo samo lahko orožje in pošten jih bom vpregel v boj proti komunistom, tako da do takrat, ko bi utegnili koristiti Angležem, ne bodo več upoštevanja vredna sila. Sicer tudi to ni moja ideja, to je zamisel führerjevega namestnika v tej deželi. Jaz vztrajam pri svojem. Preziram jih, čeprav jih potrebujem.

Osemnajst tisoč mož, to je nadomestilo — če izrazimo njihovo vojaško vrednost s šestdesetimi odstotki — najmanj za eno našo divizijo. Zato bomo prihranili precej naših žrtev.«

Wolf je bobnal po mizi in gledal generala, ki je imel na sebi domačo obleko. Bil mu je všeč mnogo bolj kot v uniformi — bil mu je bližji, celo tragičen se mu je zazdel v tem obupnem prizadevanju, da s čim manjšimi žrtvami napravi red in obdrži stolček.

Srknil je čašo piva, s katerim mu je postregel general, in dejal: »Med nama rečeno, vi ste genialno rešili nalogo nemške oblasti, toda zdi se mi, da bo ta poteza pomagala razvoju komunistične revolucije. Z nami združene kontrarevolucionarne sile se v primeru angleške invazije izključujejo kot tekmec za novo oblast na tem teritorju. Sedaj se bo poglobil razredni boj, osvobodilni boj se bo spremenil v boj za oblast.«

»Tudi to je točno. Nasedli so, kar je naš cilj. Naše enote so šibke, Helmut, komunistov pa je vsak dan več. Zvezati se moramo tudi s hudičem, da obdržimo vajeti v rokah, dokler smo na tem ozemlju. Sicer pa se vse maje. Zdi se mi, da smo na ledeni plošči v vročih vodah. Vse je odvisno od bojne sreče. Če zmagamo, jih bomo zlahka napravili nepomembne.

Od vašega urada je sedaj precej odvisno, da izvajate notranji razkol, zasledujete anglosaško razpoložene tipe in ohromite njihovo dejavnost.

»Seveda, gospod general. Napravil bom vse, kar se bo dalo, samo če boste držali mojega šefa v dostojni razdalji od mojih podvigov. Ovira me pri delu in mi grozi.«

»Tudi to bom napravil, dragi Helmut. Prav zanimivi posegi se nam obetajo. Kakšen pa je vaš splošen vtis z današnje svečanosti?«

»Dober. Odkrito povedano, bilo je tako, kot bi se ženila pes in maček. Tudi tega namreč ne smemo prezreti da je bilo mnogo oken zaprtih in precej pogledov izpod čela.«

»Na to je bilo računati. To mesto je bilo dve in pol leti tako rdeče kakor nobeno drugo v Evropi. Saj je še pred letom dni VOS neomejeno mesaril med belimi veljaki in je Osvobodilna fronta uravnavala obnašanje množic kot celote. Toda med temi ljudmi je toliko klerikalizma, da jih je ostalo za izvoz. To, kar smo videli zdaj, pa je nepopisen preobrat, ki ga je povzročil strah pred nami.«

»Videz ni vse, gospod general. Svetujem vam, držite jih na kratko. Skrit sovražnik je nevarnejši od odkritega.«

»Razcepljeni so, drobnjakarsko in strankarsko so ustrojeni. To je tako pisana mešanica topoglavih politikantov vseh barv — belih, črnih, plavih, sivih — da jih bomo zlanka obvladali in izigrali.«

»Kozjebradi prezident me je pritegnil. Bil je zelo pokroviteljski in suveren,« je dejal Wolf ker bi rad zvedel, kaj misli general o posameznikih.

»Ta je stoodstotno naš. V tej deželi bi rad postal mali Hitler. V bistvu je nepomembna šleva, prava reva. Ne marajo ga. Prav zato sem ga imenoval za inšpektorja domobranske vojske. Mož je bolestno ambiciozen in senilen. Farjev ne mara. Če bi bilo po njegovem, bi jih vse spravil proč od politike in vojske. Pred nekaj dnevi mi je pripovedoval, da hodi v cerkev le zaradi ljubega miru in žene.«

Wolf je dopolnil generala: »Torej tak kreten bi rad gospodoval narodu, njemu pa gospoduje baba. Kaj pa škof? Čudil sem se, kako ste mogli prenašati tega rdečeličnega zvitorepca.«

»Naš je, Helmut. Koristi nam,« je pribil general.

»Meni pa se zdi, da je tudi njihov. Naše linije govore, da je sumljiv.«

»Med nama, Helmut, ne za uradno rabo. Pred to ceremonijo me je obiskal. Menila sva se o vsem mogočem. Je prebrisan, pravi diplomat. Ta mož stoji tajno za vsem, kar se godi v njihovih krogih. Glejte, kaj mi je dejal med štirimi očmi, in prepričan sem, da je bil izjemno iskren. da je njegova srčna politika za Nemce, umska pa za Angleže.«

Wolf je bil ogorčen:

»Povedal vam je dovolj. Dvorezen nož v službi Vatikana. Ne veste, kako sovražim te črne podlasice!«

»Saj jih, tudi jaz. Kako bom užival, če jih bova izigrala! Ker se boste ukvarjali z njim, naj vam povem še nekaj. To drhal nam je blagoslovil za ceno, da bo vsaka četa imela kurata, kar pomeni z drugo besedo — vatikan-

V 10. ETAPI KOLESARSKE DIRKE «TOUR DE FRANCE»

Eddy Merckx zgubil rumeno majico Zoetemelk prvi na skupni lestvici

Zasledovalci so izkoristili trenutek, ko je Merckx preluknjal zračnico

GRENOBLE, 7. — Eddy Merckx ni več rumena majica. Vest predstavlja seveda senzacijo, vendar ni prišla povsem nepričakovano. Že nekaj časa je bilo videti, da je Belgijec v krizi, da so napori te dirke načeli tudi njegove sile. Današnji Merckxov spodrsljaj zato v bistvu ni preveč presenetil nobenega poznavalca tega športa, zlasti ker slavni kolesar ni povsem sam kriv za svoj poraz. Imel je tudi precej smole.

Celotna današnja etapa se je odvijala v hudi vročini. Ta je bila verjetno najhujši sovražnik tekmovalcev, med katerimi so zato mnogi odstopili. Med tistimi, ki so dvignili roke, sta bila tudi Balmamion in Michelotto.

Prvi resnejši napad je sprožil Francoz Ryvori. Ker pa je na zadnjih mestih skupne lestvice, so mu favoriti pustili prosto pot in fant si je nabral v nekaj desetinah km 8 minut naskoka. Toda pri 89. km je bilo njegovega podviga konec. Kmalu nato je postal žrtev padca Motta. Poškodoval si je zapestje in je nadaljeval pot s hudimi bolečinami. Pri Col de Porte je Merckxa doletela smola. Preluknjal je zračnico. To je bliskovito izkoristil Ocana, ki je šinil v ospredje. Za njim se je pognalo še deset tekmovalcev, med katerimi so bili vsi najnevarnejši Merckxovi nasprotniki. Ta skupina si je kmalu priborila dve minuti prednosti pred Belgijcem, ki je sicer krenil v protinapad, toda stvari ni mogel bistveno spremeniti. Zaradi izrednega tempa vožnje Ocane, Zoetemelka, Theveneta in G. Petterssona so ostali člani ubežne skupine začeli odpadati in nekatere od teh je Merckx ujel in prehitel. Prej omenjena četverica pa je svojo prednost več ali manj obdržala do cilja, kjer si je razdelila najboljša mesta. Merckx je sicer uspel nekoliko ublažiti svoj poraz, vendar ga je luknja zračnice v najbolj kritičnem delu današnje etape kljub vsemu stala rumeno majico.

Na čelu skupne lestvice so tako zdaj v bistvu trije tekmovalci, med katerimi lahko vsak računa na končno prvo mesto, kolikor bodo še naprej vozili tako, kot doslej in, seveda, če ni Merckxova kriza le prehodna. Ne smemo pozabiti tudi, da sta Pettersson in Ocana specialista za vožnjo na kronometer in zato Zoetemelkovo vodilno mesto ni preveč trdno, saj je poleg tega tudi njegova prednost dokaj majhna: od Ocane ga loči le bora sekunda.

V prihodnjih dneh lahko zato pričakujemo na «Touru» še zelo zanimiv razvoj dogodkov.

***

Jutrišnja etapa od Grenobla do Orcierres Merlette bo merila 134 km, pojutrišnjem pa bo za tekmovalce drugi počitek.

Lestvica današnje etape:

1. Thevenet (Fr.), ki je prevozil 188,500 km dolgo pot od Saint-Etienna do Grenobla v 5.24'33".
2. Gösta Pettersson (Še.)
3. Zoetemelk (Niz.)
4. Ocana (Šp.)
5. Merckx (Bel.) 5.26'09"
6. Zubero (Šp.)
9. Danguillaume (Fr.) 5.26'25"
10. Lopez - Carril (Šp.)
11. Tatames (Šp.) 5.26'25"
12. Mortensen (Dan.)
13. Agostinho (Port.)
14. Labourdette (Fr.) 5.28'
15. Van Springel (Bel.) 5.28'21"

Skupna lestvica:

1. Zoetemelk (Niz.) 54.30'15"
2. Ocana (Šp.) 1"
3. Gösta Pettersson (Še.) 40"
4. Merckx (Bel.) 1'
5. Thevenet (Fr.) 1'22"
6. Van Impe (Bel.) 3'24"
7. Mortensen (Dan.) 4'28"
8. Motta (It.) 5'13"
9. Paolini (It.) 5'36"
10. Thomas Pettersson (Še.) 6'.

KOŠARKA

Jugoslavija je sporočila sestavo svoje reprezentance, ki bo v prihodnjih dneh nastopila na evropskem košarkarskem prvenstvu «kadetov» v Gorici. Jugoslovansko ekipo bodo sestavljali.

Ante Zaloker, Dragan Kičanovič, Čedemir Perinčič, Milan Miličevič, Mirko Grgin, Marko Martinovič, Goran Škorič, Dragan Todorič, Mirza Dlibašič, Jože Papič, Zoran Biorac, Željko Morel, Predrag Trpkovič, Rajko Žižič, Radmil Lukovac.

BOKS

BUENOS AIRES, 7. — Argentinski organizator Juan Carlos Lectoure je izjavil, da so dokončno podpisali pogodbo za srečanje med Monzonom in Griffithom, ki bo veljalo za naslov svetovnega prvaka srednje teže. Ta dvoboj bo 18. septembra v Buenos Airesu. Amerikanec Griffith bo prejel za srečanje 15 milijonov lir.

ROKOMET

Reški športni delavci so sklenili predlagati, naj bi v tem mestu organizirali eno izmed prihodnjih rokometnih prvenstev. Na Reki so namreč z velikim organizacijskim uspehom zaključili mednarodni rokometni turnir za trofejo Jugoslavije, na katerem so zmagali domačini.

SABLJANJE

Na svetovnem sabljaškem prvenstvu, ki je v teku na Dunaju, je osvojil naslov svetovnega prvaka v floretu za posameznike Sovjet Vasilij Stankovič.

V finale sablje za moške posameznike se je uvrstil tudi Italijan Maffei. Skupno z njim so v finalu še po en Poljak, Madžar, Francoz ter dva Sovjeta.

Zadnja vest: Italijan Maffei je osvojil naslov svetovnega prvaka v sablji za posameznike.

NOGOMET

V mednarodni prijateljski nogometni tekmi v mehiški prestolnici je Grčija dosegla proti Mehiki neodločen izid 1:1.

***

Na jugoslovanskem državnem mladinskem nogometnem prvenstvu, na katerem nastopajo republiške reprezentance, so doslej dosegli naslednje izide:

Bosna in Herceg. - Slovenija	2:0
Hrvatska — Makedonija	6:1
Vojvodina — Srbija	1:0
Črna gora — Kosovo	3:3

Prvenstva se udeležujeta tudi reprezentanci obeh avtonomnih pokrajin.

PO ZAKLJUČKU PRETEKLE TEKMOVALNE SEZONE

Odmevi z novogoriškega nogometnega igrišča

Do 27. julija bo nogometno igrišče v Novi Gorici počivalo, ko se bodo ponovno začeli uradni treningi in nato bo nekaj prijateljskih tekem za pripravo jesenskega prvenstva, ki se bo predvidoma začelo 29. avgusta. Prva tekma naj bi bila na domačem igrišču.

Igrišča

V tem vmesnem času bo uprava športnega parka popravila pomožno in delno tudi glavno nogometno igrišče. Treba bo predvsem po sredini navoziti presejano zemljo, posejati angleško travo, pognojiti in zalivati ter večkrat travo kositi, da bi se ustvarili pogoji za normalno igranje, kajti to igrišče je med slabšimi v Sloveniji. Na pomožnem igrišču bodo postavili nova kovinska vrata, kakršna so od letos na glavnem igrišču. Sicer pa so nogometne ekipe Nove Gorice odšle na počitnice z različnimi uspehi. Pionirji in mladinci so zelo zadovoljili.

Pionirji

Najmlajši so podzvezni prvaki in nato še prvaki Primorske (z zmago nad Taborom iz Sežane s 5:0). Uspešno so sodelovali v Kranju na turnirju pionirskih podzveznih reprezentanc Slovenije, kjer so s 4 točkami delili 2 do 4 mesto. Končno so se 20. junija v Ljubljani spopirjeli s pionirji prvoligaša Olimpije v polfinalu Slovenije ter so častno zgubili s 4:1. Kar pet pionirjev iz Nove Gorice je bilo izbranih za kandidate slovenske reprezentance in to: Jurca, Kravos, Komel, Rijavec in Šturm. Prva dva sta končno tudi sodelovala v slovenski reprezentanci 16 pionirjev na državnem turnirju 8 ekip v Borovu, od 23. do 27. junija letos.

Mladinci

Mladinci so se, kot prvaki Goriške, pomerili z Izolo, prvakom podzveze Koper in z zmago 3:0 so postali prvaki Primorske za 1971. Istočasno so prvaki v pokalnem prvenstvu podzveze Nova Gorica, katere tekmovanje se bo jeseni nadaljevalo. Dva zelo perspektivna igralca, Žarko Bensa in Samo Humar, sta bila tudi kandidata za slovensko mladinsko reprezentanco na dveh preizkusnih tekmah v Ljubljani in Celju. Oba bosta prihodnjo sezono okrepila domače člansko moštvo (in še kak mladinec).

Člani

Na žalost pa člani niso uspeli po zastavljenem cilju vrniti se v 1. SNL. Končno je manjkala le 1 točka, oz. 1 gol, da bi bili drugi v svoji skupini ZCNL ter bi po kvalifikacijah imeli možnost uvrstiti se ponovno po enem letu med najboljše enajsterice Slovenije. Zameriti je igralcem, ker so prav zadnjo prvenstveno tekmo doma igrali samo neodločeno 1:1, z zadnjeuvrščenim Taborom iz Sežane. To jih je spravilo ob drugo mesto. Podcenjevanje, neborbenost in delna nedisciplina igralcev, je klubsko upravo močno prizadelo, kakor tudi številne nogometne privržence tega področja.

Prestopi

Pred kratkim je tehnično vodstvo imelo sestanek z igralci zaradi formiranja bodočega 1. moštva, kar je glavna naloga tudi strokovnega klubskega odbora, da takoj začne s tozadevnim akcijskim programom. Izpisnico je dosedaj zahteval Majič, ki je sicer iz Postojne in prav verjetno bo isto storil vratar Mlivič, ki je prišel šele letos iz Doboja. Baje se za njiju zanima Merkator iz Ljubljane, ki je novi ligaš 2. zvezne lige, kot prvak Slovenije. Vsekakor je že tu julijski prestopni rok in prav gotovo bo tudi kakšna ponudba kluba. Uprava novogoriškega nogometnega kluba nikogar ne podkupuje, sprejme pa vsakega, ki se namerava resno in disciplinirano za daljši rok vključiti.

Odbor

Po nedavnem občnem zboru so krepko zagrabili za društveno delo predsednik Tavčar Leopold, njegov namestnik Kerč Lovro, predsednik strokovnega odbora Birsa Silvan in tajnik Varl Rudolf. Izgleda, da bo delovna predvsem gospodarska komisija pod Kerčevim vodstvom, ki bo s pokroviteljem, podjetjem «Vozila Gorica», sproti reševala materialna vprašanja. NK Nova Gorica se je namreč preimenoval v NK Vozila — Nova Gorica.

Trenerji

Želeti je, da bi tudi tehnično - mladinska komisija imela bolj srečne roke, da bi bolj zaživela v razdelitvi svojih nalog, ob dogovarjanju za prijateljske tekme, pri vključevanju igralcev v 1. ekipe, pri treningih v pripravah za novo sezono in pri določitvi novih trenerjev. Dosedanji večletni članski trener Gajo Vranješ je zaradi družinskih razmer odstopil, vendar bo še v bodoče sodeloval v tehnični komisiji. Novi članski trener bo Konrad Jerenčič, sicer po poklicu telesnokulturni učitelj - pedagog, ki je do sedaj uspešno vodil mladinsko ekipo. Tako bo potreben tudi nov mladinski trener, kjer bo izbira med Mikijem Lindzerjem, ki bo prenehal igrati in pa med Ivanom Faganelom, bivšim trenerjem, kajti oba imata strokovni izpit za trenerja. V klubu ima strokovni trenerski izpit tudi Bogdan Pikula, ki pa je še igralec in se razvija v močnega branilca. Julija letos bo nogometni klub poslal na trenerski tečaj še bivšega igralca Vidka Uršiča. Tako bo v novogoriškem nogometnem klubu kar precej personalnih sprememb, kajti tudi gospodar in blagajnik želita zamenjavo, kar se bo v kratkem zgodilo.

Delo v nogometnem klubu torej ne bo počivalo, čeprav so (za nekatere) počitnice in sezona dopustov.

R. Varl

NOGOMET *ZA TRI POKALNA TEKMOVANJA*

V Ženevi izžrebali nasprotnike

ŽENEVA, 7. — V Ženevi so izžrebali nasprotnike za evropska mednarodna pokalna nogometna tekmovanja, t.j. za pokal evropskih prvakov, pokal pokalnih prvakov in pokal UEFA. V teh treh tekmovanjih se bodo srečali v prvih kolih med seboj naslednji nasprotniki:

Pokal evropskih prvakov

FC Volencia (Šp.) — US Luxemburg (Luks.)

ŠESTNAJSTINA FINALA

Galatasaray Istamboul (Tur.) — CS CA Moskva (SZ)
Standard Liege (Bel.) — Linfield Belfast (S. Irska)
B 03 Kjöbenhaven (Dan.) — Celtic Glasgow (Škot.)
Feyenoord Rotterdam (Niz.) — Olympia Nikozija (Ciper)
Dynamo Bukarešta (Rom.) — Spartak Trnava (ČSSR)
Internazionale (It.) — AEK Atene (Grčija)
Ujpest Dosza (Mad.) — FF Malmoe (Šved.)
CORK Hibernians (Irska) — Borussia Moenchengladbach (Z. Nem.)
Olympique Marseille (Fr.) — Gornik Zabrze (Pol.)
Wacker Innsbruck (Avst.) — Benfica Lizbona (Port.)
Ajax Amsterdam (Niz.) — Dynamo Dresden (V. Nem.)
CSKA Sofija (Bol.) — Partizan Tirana (Albanija)
zmagovalec Valencia — US Luxemburg proti Hajduku Split (Jug.)
Stroemsgordset Drammen (Nor.) — Arsenal (Ang.)
Reipas Lahti (Fin.) — Grasshoppers (Švi.)
IA Akranes (Islandija) — Sliema Wanderers (Malta).

Pokal pokalnih prvakov

B 69 Odense (Dan.) — Austria Dunaj (Avst.)
Fram Reykjavik (Islandija) — Hibernian La Valetta (Malta)

ŠESTNAJSTINA FINALA

Servette Ženeva (Švi.) — Liverpool (Ang.)
Distillery Belfast (S. Irska) — Barcelona (Šp.)
Dynamo V. Berlin (V. Nem.) — Carciff City (Wales)
Jeunesse Hautcharage (Luks.) — Chelsea (Ang.)
FC Limerick (Irska) — Torino (It.)
Lyn Oslo (Nor.) — Sporting Lizbona (Port.)
Škoda Plzno (ČSSR) — Bayern Muenchen (Z. Nem.)
Komlo Banyasz (Mad.) — Crvena zvezda (Jug.)
Olympiakos Pirej (Grčija) — Dinamo Moskva (SZ)
Rennes (Fr.) — Glasgow Rangers (Škot.)
Levski Sofija ali Lokomotiva Plovdiv (Bol.) — Sparta Rotterman (Niz.)
Dinamo Tirana (Albanija) — zmagovalec Odense - Austria Dunaj (Avst.)
Atvidaberg (Šved.) — Zaglebie Sosnowicz (Pol.)
zmagovalec Reykjavik — Hibernian proti Steaua Bukarešta (Rom.)
Anorthosis Famagusta (Ciper) — Beerschot (Bel.)
MP Mikkeli (Fin.) — Eskisehirspor (Tur.)

Pokal UEFA

1. SKUPINA

Liersesk (Bel.) — Leeds United (Ang.)
Hertha Berlin (Z. Nem.) — Elfsborg Boras (Šved.)
Dundee (Škot.) — Akademik Kopenhagen (Dan.)
Rosenborg Trondheim (Nor.) — Ifk Helsinki (Fin.)

2. SKUPINA

Vasas Budimpešta (Madžarska) — Shelbourne Dublin (Irska)
Glentora Belfast (S. Irska) — Eintracht Brunswick (Bel.)
Keflavik (Islandija) — Tottenham Hotspur (Ang.)
Celta Vigo (Špan.) — Aberdeen (Škotska)

3. SKUPINA

Ado la Haye (Niz.) — Aris Bonnevoie (Luks.)
Wolverhampton Wanderers (Ang.) — Academica Coimbra (Port.)
Saint Etienne (Fr.) — FC Köln (Z. Nem.)
Lugano (Švi.) — Legija Varšava (Pol.)

4. SKUPINA

FC Porto (Port.) — Nantes (Fr.)
SV Hambourg (Zah. Nem.) — St. Johnstone (Škot.)
Southampion (Ang.) — Atletico Bilbao (Špan.)
Bologna (It.) — Anderlecht (Bel.)

5. SKUPINA

Napoli (It.) — Rapid Bukarešta (Rom.)
Vitoria Setubal (Port.) — Nimes (Francija)
Atletico Madrid (Špan.) — Paniionis Atene (Grč.)
Carl Zeiss Jena (V. Nem.) — Lokomotiva Plovdiv ali Levski Sofia (Bol.)

6. SKUPINA

Real Madrid (Špan.) — FC Bale (Švica)
Marsa (Malta) — Juventus (It.)
Dinamo Zagreb (Jug.) — Botev Vratca (Bol.)
UT Arad (Rom.) — Austria Salzburg (Avstr.)

7. SKUPINA

Fenerbahce Carigrad (Tur.) — Ferencvaros Budimpešta (Mad.)
Milan (It.) — Dighenis Akritas Morphou (Ciper)
VSS Košice (ČSSR) — Spartak Moskva (SZ)
Djurgarden Stockholm (Šved.) — OFK Beograd (Jug.)

8. SKUPINA

Rapid Dunaj (Avstr.) — Vlaznija (Albanija)
Železničar Sarajevo (Jug.) — FC Brugeois (Bel.)
Chemie Halle (V. Nem.) — Eindhoven (Niz.)
Zaglebie Walbrych (Polj.) — Union Teplice (ČSSR)

NAMIZNI TENIS

Na turnirju «Il Carso»

Dve zmagi članov Sokola

Pred kratkim se je v Trstu, na sedežu zavoda ENAOLI, zaključil namiznoteniški turnir, katerega je organiziral mladinski kulturni krožek «Il Carso». Na turnirju je sodelovalo 36 igralcev iz petih tržaških društev.

Lep uspeh so dosegli igralci nabrežinskega Sokola, ki so zasedli kar dve prvi mesti. Frank Cattonar je zmagal v kategoriji registriranih igralcev pred Eccardijem in Micheluzzijem, v moških dvojicah pa sta Cattonar in Radovič zasedla prvo mesto pred parom Julie Petagna-Eccardi, in ARAC Pezzi-Carollo.

ALPINIZEM

LJUBLJANA, 7. — Planinska zveza Slovenije je danes objavila poročilo o podrobnosti nesreče, v kateri je zgubil življenje znani slovenski alpinist Zvone Kofler, o katerem smo poročali včeraj. Podrobnosti te nesreče namreč doslej niso bile znane.

Osebnemu avtomobilu, s katerim so se slovenski alpinisti vračali v domovino po uspelem podvigu v Hindukušu, je razneslo prednjo gumo. Voznik je zgubil nadzorstvo nad avtom, ki je treščil v neko drevo. Pri tem se je vnel bencin in avto so zajeli plameni. Od alpinistov, ki so bili v avtomobilu, sta dobila Brojan in Ažman le lažje poškodbe. Kofler pa je dobil hude opekline, katerim je pet dni kasneje, kljub skrbni negi zdravnikov v kabulski bolnišnici, podlegel.

Nesreča se je zgodila 29. junija. Koflerjevo truplo so danes z letalom prepeljali v Slovenijo.

ATLETIKA *V PRVEM DNEVU*

Poprečni rezultati na prvenstvu v Rimu

RIM, 7. — Danes se je v Rimu začelo v oblačnem in vetrovnem vremenu pred 5.000 gledalci italijansko državno atletsko prvenstvo. Najboljši rezultati prvega dne so bili naslednji:

kopje ženske (finale):
1. Amici (Forli) 50,12 m

110 m ovire (kvalifikacije):
Liani (CUS Rim) ter Acerbi in Buttari (FG Rim) 14"3

100 m ovire ženske (kvalifikacije):
Giuli in Ongar (CUS Rim) 14"2

200 m moški (kvalifikacije):
Abeti (letalstvo), Benedetti (Massa) in Mennea (Barletta) 21"4

krogla ženske (finale):
Masocco (CUS Rim) 14,69 m

200 m ženske (kvalifikacije):
Grassano (Alessandria) in Orselli (CUS Firence) 24"8

400 m moški (kvalifikacije):
Fiasconaro (FIDAL) 47"
1.500 m ženske (finale): Boniolo (Turin) 4'30"4
kopje moški (finale): Cramerotti (FG Rim) 80,80 m
krogla moški (finale): Bergonzoni (FG Rim) 17,78 m
400 m ženske (kvalifikacije): Govoni (Bologna) 56"
800 m ženske (kvalifikacije): Torello (Turin) 2'19"8
800 m moški (kvalifikacije): Castelli (Milan) 1'52"6
400 m ovire (kvalifikacije): Deganutti (Udinese) in Ballati (Pistoia) 52"5
disk ženske (finale): Grottini (Turin) 48,20 m

ODBOJKA

Jugoslovansko državno odbojkarsko reprezentanco bosta prvič vodila dva trenerja. To sta Bojan Stranič in Dragoljub Babič.

skega komisarja. Težko sem privolil.

Tu je sedel, kjer sedite zdaj vi, in smehljal se je kakor Rafaelovi angeli v Sikstinski kapeli. Mož se znajde. Dobro ve, da je SS Cerkvi sovražna, pa se je potrudil, da sva uspostavila to edinstveno sodelovanje.

Slediti jim bo treba z odprtimi očmi in se obvarovati presenečenj. Pazite na opata v vašem uradu. Ta obiskuje škofa. Podrejen pa je neposredno Berlinu in ne vidimo njegovih poročil. Dozdeva se mi, da je jezuit v naših vrstah. Vprašanje je, če ne koristi Vatikanu več kakor nam. Vidite, kako je to tragično. Poveljujem vojaškemu korpusu, pa se moram ubadati s politiko, medtem ko se führerjev namestnik v tej deželi ukvarja na varnem z navodili. Helmut, utrujen postajam, zdaj ko bi moral biti najbolj svež in spočit. Obdajajo me škorpijoni. Če bi imel vsaj deset takšnih sodelavcev kot ste vi, bi mi bilo mnogo laže. Tako pa še vas nameravajo spraviti s poti, ker ste moj človek. Delajte s pametjo. Za naju oba prihaja težka ura preizkušnje.«

»Divizija je napadla progo, gospod general.«

»Kar naj jo! To je na področju tržaškega poveljstva. Naj se le spoprimejo z njo, da se bomo mi malo oddahnili.«

6.

V borovnem gozdu so se ustavili. Poljak Tomo je zaukazal počitek. Posedli so po koreninah, nekateri tudi po nahrbtnikih. Skozi sveže zeleno, pahljačasto igličevje je vdirala luč poznega sonca in oblivala sivo, razjedeno kamenje. Naprej je bila odšla le izvidnica treh mož z nalogo, da pregleda križišče poti, kjer je bila večkrat domobranska zaseda.

Za njimi je bilo nekaj ur marša skozi divjino kraške pokrajine. Takoj ko so zapustili položaje brigad, so krenili na pozabljene steze, ki jih je poznal le vodnik, domačin.

Tomo je preletel mračne obraze mož, ki so ga spremljali na tvegano akcijo — v Postojnsko jamo, kjer bodo zažgali skladišče bencina in zmešali nemške načrte. Poleg njega je ležal na tleh obveščevalec Blisk in zamišljeno strmel skozi veje v nebo. Noge je stegnil kot kak Amerikanec in jih položil na skalo.

Na sosednje drevo se je naslanjal plečati Tušar, komandir minerjev, ob njem je bil Rudi, za njima pa so križem kražem ko kraško skalovje sedeli obveščevalci, minerji in borci zaščitnega voda s tremi strojnicami, ki so bile obrnjene vsaka v eno smer gozda.

Tom je bil vznemirjen. Čustvo sreče in ponosa ga je bilo navdalo, ko ga je komandant divizije Lazar postavil za vodjo vdora v Postojnsko jamo in ko je načelnik štaba Iztok razgrnil pred njim operativni načrt poteka akcije s skicami. Akcijo bi bil vodil Pemc, če ga ne bi bili nenadoma potegnili na korpus. To je bil njegov načrt, kar je Tomu vzbujalo upanje, da pojde vse po sreči. Pemčevi zamisli so zaupali vsi, ker mu je bilo važno vsako človeško življenje in ker se mu je po navadi vse posrečilo.

Kot težak kamen, ki ga vleče v globino temne vode, je spremljal Toma spomin na podzemlje idrijskega rudnika: ob bobnenju eksplozij se tresejo na lestvah, noč jih obdaja, prah se jim usiplje v oči, v pljučih jih tišči. Strah za nohti, na koncu las in slepeča svetloba čudovitega zimskega dne, kot bi vstopili v novo rojstvo. »Danes ste se znova rodili,« jim je dejal Pemc. Ta njegov stavek si bo zapomnil do konca življenja. Morda bo jutri on dejal tako svojim ali pa mu ne bo treba. Majhna napaka, pa lahko ostanejo pokopani...

Odpodil je to neljubo misel.

Močnega in prerojenega se je čutil ob zavesti, da vodi tako težavno akcijo. Ves čas idrijske ofenzive je bil žalosten in zamorjen, da so se štabni ljudje spraševali, kaj je z njim. Bilo ga je prevzelo domotožje. Pomlad... Zdaj se topi led na reki Skiawi, ptice priletijo, trave poženejo, gozd in polje oživita... Spominjal se je matere. »Saj boš pomagal sejati, Tadik, oče je bolan.« Ničesar ni mogel odreči materi, pa tudi sestram ne, posebno mlajši, ki se je razvijala v dekle in je bila kot rožni popek. Vedno ga je spraševala: »Kaj mi boš kupil v mestu, Tadik?« Nikoli ni pozabil nanjo, kadar je prejel zaslužek.

Bilo je med ofenzivo, ko so v štab brigade pripeljali nekega Poljaka. Razveselil se ga je. A prinesel mu je slabe vesti. Nemci so pobili njegove, vso družino. Takrat se je zavlekel v senik in se razjokal. Počutil se je strašno osamljenega in na smrt je bil žalosten. Ko se je vrnil, so na nebu bleščale zvezde, brigada pa se je premaknila neznano kam. Ob občutku, da jim je napravil nepotrebne skrbi, je bil še bolj nesrečen. Tri dni je blodil po gorovju za njimi in toliko da ga niso ujeli Nemci. Njegova edina tolažba so bili drzni podvigi. Ves se jim je predal. Nič drugega ni mislil kot to, kako bi izvedli načrt. Pozabljal je nase. Akcije pa niso bile tako pogoste. Krvi je bil željan kot bloden popotnik vode. Čim več je popil, tem bolj je bil žejen. Ubijati in maščevati se...

»Kako, Tadik?« ga je vprašal Blisk, ki ga je rad klical s pravim imenom, kadar se je hotel z njim zaupno pomeniti.

»Harašo,« mu je odvrnil po rusko. »In s teboj?«

»Njet harašo! Nekaj me žge, sam ne vem kaj. Bojim se. Čudno da te velika presenečenja tako vržejo s tira.«

Preden je bila diverzantska skupina odšla, je štabni kurir prišel po Bliska in mu povedal, da ga čaka za hišo, kjer je štab, neko dekle.

»Naj gre k hudiču. Jutri naj me poišče, če bom še živ,« je objestno revsnil, kurir pa se ni dal odgnati.

»Ne danes! Samo nekaj besed. Ne daj se prositi, da ti ne bo žal,« ga je pregovarjal.

Naposled se je vdal in odšel s kurirjem.

Za hišo je čakala partizanka, naslonjena na skladovnico drv.

»Melita,« ga je preblisnilo.

Dekletu so se orosile oči: »Blisk!«

Obstala sta brez besed. Drhté sta si podajala roke. Kurir je poškilil izza vogala in se zarežal njuni zadregi. Blisk se je odmaknil in jo samo gledal.

Melita je bila podobna Ani. Odkar se nista videla, je dozorela v dekle. Bila je očarljivo naivna, z rahlo zastrto otožnostjo v hrepenečih očeh. Dan za dnem ga je spremljala v svojih dekliških sanjah, dokler se ni odločila, da gre za njim.

Povedala mu je, da so aretirali mamo. Ona jim je ušla le zato, ker je bila srečala Bogdana in zasumila, da jo iščejo, ko je spraševal po Ani.

Blisk je ugotovil, da Melita o Ani ničesar ne ve, pa je ni hotel vznemirjati. Obljubil ji je, da jo bosta poiskala na korpusu. Ko so odhajali, je stala med gručo partizanov in mu pomahala v slovo. »Te nore ženske solze...« Spominjal se je tiste noči po likvidaciji, ko je vsa drhtela ob njem in so njegove roke polzele po njenem topiem telesu in napetih prsih.

»Lepo deklico imaš,« je dejal Tomo po poljsko in se nasmehnil. Večkrat ga je učil poljskih besed, ki jih je tudi Blisk rad uporabljal za spremembo. »S Slovenko bi se oženil, Blisk, če bi poznal kakšno tako, kot je tvoja. Tudi zdaj, pred vdorom v jamo, bi jo vzel...«

Menila sta se o ženskah, da bi nitreje minil čas in ju odvrnil od tesnobnih misli. Ko ju je slišal Tušar, se je zganil, kot bi bil na žerjavici. Oči so se mu vroče zalesketale, primaknil se je bliže in dejal:

»Tomo, če nam uspe miniranje, bova tekmovala z Bliskom. Vem za dve sestri, ki sta lepi kot Marija v tronu, obe nežni in krotki.«

»In jesta iz roke,« se je zasmejal Blisk.

Prišli so izvidniki in poročali, da so prehodi prosti. Dvignili so se, oprtali bremena in se izgubili v gozdu. Kolona je obnemela, čeprav ni nihče zaukazal tišine. Iz gozda so zavili na greben, posejan z ostrimi, luknjastimi skalami, porasel z grmovjem in suho, resasto travo. Hodili so, dokler se ni zmračilo.

(Nadaljevanje sledi)

Uredništvo TRST Ul. Montecchi 6/II PP 559 Telefon 93 808 94 638
Podružnica GORICA Ul 24 Maggio 1/1 Telefon 33 82
Uprava TRST Ul Montecchi 6/II Telefon 95 823

Naročnina
Mesečno 1.100 lir — vnaprej, polletna 6.100 lir, celoletna 11.000 lir. Letna naročnina za inozemstvo 15.500 lir. V SFRJ posamezna številka 1.— dinar, mesečna 14.— din, letna 140.— din,
Poštni tekoči račun Založništvo tržaškega tiska, Trst 11-5374

PRIMORSKI DNEVNIK

Za SFRJ Tekoč račun pri Narodni banki v Ljubljani 501-3-270/1 «ADIT» - DZS, Ljubljana, Gradišče 10/II nad. telefon 22 207

Oglasi Za vsak mm v višini enega stolpca: trgovski 200, finančno - upravni 300, legalni 400, osmrtnice in sožalja 200 lir. «Mali oglasi» 50 lir beseda. Oglasi za tržaško in goriško pokrajino se naročajo pri upravi. Iz vseh drugih pokrajin Italije pri «Società Pubblicità Italiana».

Glavni urednik Stanislav Renko
Odgovorni urednik Gorazd Vesel Izdaja in tiska ZTT - Trst

PO OBJAVI «BELE KNJIGE» BRITANSKE VLADE

Razdvojenost v Veliki Britaniji glede pristopa k evropski skupnosti

Heath zagovarja sklep kot edino politično alternativo - Harold Wilson: odprta vrata veliki debati - Nezadovoljstvo sindikatov

LONDON, 7. — Angleška vlada je danes popoldne objavila «belo knjigo» o vstopu Velike Britanije v Evropsko gospodarsko skupnost.

Objava «bele knjige» je vzbudila v Angliji veliko zanimanje. Pol ure potem ko se je knjiga pojavila na trgu, je glavna državna knjigarna prodala že več kot dva tisoč izvodov. Stotine ljudi so stale na pločniku pred prodajalno v Holbournu.

Angleško zanimanje za vprašanje pristopa Velike Britanije v Evropsko gospodarsko skupnost sega že več let nazaj, toda v zadnjih časih se je zelo okrepilo spričo precejšnje gospodarske in politične krize, ki jo Anglija preživlja zaradi svoje relativne osamelosti v odnosih z Evropo in vedno bolj negotovih vezi z državami Commonwealtha. Poglejmo pa, kaj pravi «bela knjiga», predvsem o zvišanju cen za prehrambene izdelke. Po mnenju angleške konservativne vlade bo prišlo v petih letih prihodnjega razdobja do določenega poviška teh izdelkov, kar se bo odrazilo v porastu življenjskih stroškov za približno pol odstotka vsako leto. Te ocene konservativne vlade se zelo razlikujejo od tistih, ki jih je vsebovala «bela knjiga», ki jo je pripravila pred enim letom laburistična stranka. Tedaj so laburisti menili, da bi se življenjski stroški zvišali od 4 do 5 odstotkov.

Angleška vlada meni, da so zemljepisni, vojaški, politični, gospodarski in socialni pogoji angleškega življenja zelo podobni tistim, ki so značilni za države «šestih». Nadalje tako Anglija kot druge države Evropske gospodarske skupnosti zasledujejo zelo podobne cilje. Zato je v interesu Anglije, da se pridruži Evropi «šestih», da bi se ustvarila širša «svobodna Evropa». V nadaljevanju «bela knjiga» obravnava splošne politične pogoje na svetu, nadoblast dveh velesil (ZDA in SZ), katerima se pridružuje sedaj še tretja (Kitajska). V teh pogojih predstavlja močna Evropska gospodarska skupnost pogoj za uveljavitev Evrope v mednarodnem življenju.

«Bela knjiga» skuša dokazati, da se angleški način življenja ne bo v bistvu spremenil: ostal bo v veljavi britanski pravni sistem in prav tako ne bodo prizadete osebne svoboščine državljanov. Zanimiva je ugotovitev, da Commonwealth ne nudi danes Veliki Britaniji stvarnih možnosti za nadaljnji razvoj. Britanska trgovina s temi državami se je v zadnjih letih zelo skrčila, medtem ko bo trgovina z Evropo «šestih» nudila angleški industriji pomembnejše perspektive. «Bela knjiga» dodaja, da pristop Velike Britanije k EGS odpira nove možnosti tudi za same države Commonwealtha.

Kakšne stroške bo imela Velika Britanija s svojim vstopom v EGS? Leta 1973 bo morala plačati okoli 100 milijonov funtov šterlingov, leta 1977 pa bo ta znesek narastel na 200 milijonov funtov šterlingov. Tudi v prehodnem obdobju bo združeno kraljestvo imelo v skupnosti enakopravni položaj s Francijo, Zahodno Nemčijo in Italijo. Velika Britanija sprejema carinsko politiko skupnosti. V roku petih let bodo odpadle vsa carinske meje med njo in ostalimi državami. Vsako leto se bodo carine znižale za 20 odst. Glede kmetijstva obstajajo posebne klavzule, ki zadevajo predvsem novozelandsko maslo in sir.

Že leta 1977 bo Nova Zelandija lahko prodajala Angliji 80 odst. sedanjega kontingenta. Precej pa se bo znižala dobava sira. «Bela knjiga» navaja nadalje razne druge postavke, kot sladkor, ter obširno obravnava tudi vprašanje angleških odnosov s Commonwealthom.

V svoji izjavi pred spodnjo zbornico je angleški prvi minister Edward Heath danes zagovarjal angleško uradno politiko glede pristopa Anglije v EGS. Heath je izjavil, da je bilo treba sprejeti ta sklep, ker ni obstajala nobena druga alternativa.

Opozicijski voditelj Harold Wilson je dejal: «Sedaj, ko je objavljena «bela knjiga», se lahko začne velika debata». Domnevajo, da bo Harold Wilson skušal izkoristiti to priložnost, da bi izsilil čimprejšnje politične volitve.

Angleški sindikati niso nič kaj navdušeni zaradi nameravanega pristopa Anglije v EGS. Generalni sekretar «TUC» Victor Feather je izjavil: «Nismo dosegli ciljev, ki si jih je «TUC» zastavil. Mislim, da ne morem predlagati organizaciji, naj sprejme ponujene pogoje». Feather je še pristavil, da generalni svet TUC pripravlja poročilo, ki bo poslano sindikatom.

Drugačna pa so mnenja v angleških industrijskih in trgovinskih krogih. Ti domnevajo, da bo Anglija imela precej koristi od pristopa k Evropski gospodarski skupnosti.

Na kraju naj še pripomnimo, da je evropski parlament danes odobril z večino glasov pristop Anglije v EGS.

Trupla umrlih so pometali v morje, da bi živi imeli na splavu več prostora

Trupla umrlih so pometali v morje, da bi živi imeli na splavu več prostora. Vse to pa ni pomagalo: po sedmih dneh nečloveških naporov so pomrli vsi, razen enega.

«Lunahod» na delu

MOSKVA, 7. — Sovjetsko lunarno vozilo «Lunohod» se še vedno sprehaja po našem naravnem satelitu. Njegovi premiki so sicer krajši, toda vse naprave delujejo še vedno popolnoma brezhibno. Predvsem delujejo pravilno naprave za urejevanje primerne temperature za delovanje raznih znanstvenih instrumentov in aparatov ter seveda tudi radijskega oddajnika. Brezhibno pa je tudi delovanje anten, ki se pravilno obračajo v smeri sonca ter tako omogočajo polnenje električnih akumulatorjev, ki so potrebni za delovanje aparatov samih in seveda tudi za motorje vozila.

V tem trenutku je «Lunohod» v notranjosti nekega Luninega kraterja, čigar premer znaša okoli 200 metrov. V notranjosti tega kraterja se je vozilo premaknilo za kakih 50 metrov.

O socializmu na čilski način

(Nadaljevanje s 1. strani)

slaviji «za svoje». Mimogrede sem mu omenil, da ima tudi Čile svoje probleme z manjšinami, čeprav so te drugačnega značaja.

Odgovoril mi je tekoče, brez zadrege, se od časa do časa zamislil in sam sebi kimal.

«Čile ima 9 milijonov prebivalcev. Od teh je dvesto tisoč domačinov, avtohtonih indiosov. To ljudstvo ni bilo še integrirano . . .»

Izraza «integrirano» nisem razumel. Vprašal sem za pojasnilo.

«Stvari so šle tako-le: Španci so verjetno mislili, da morajo ohraniti vsaj tisti del prebivalstva, ki ni izginil med osvajanjem. Dobrohotno so jih hoteli zaščititi pred belopoltimi pustolovci, ki so prihajali k njim in odkupovali velike površine zemlje za sodček žgane pijače aguardiente. Zato so uvedli posebne vrste protekcijo, ki je temu ljudstvu odvzela enakopravnost, istočasno pa jih ohranjevala. Domačine so imeli za nedorasle ljudi. Niso smeli prodajati svoje zemlje brez dovoljenja posebnega uradnega skrbnika. Niso se smeli seliti, dali so jim poseben statut, ki jim je jamčil posebno vrsto pravic in dolžnosti. Zdelo se je, da so s tem ustvarili ljudstvo neodgovornih ljudi, ki ne bodo nikoli dosegli polnoletnosti.

Ta, imenujmo jo tako, protekcija, je odvzela domačemu ljudstvu vsako energijo. Bili so vkopani v svojo zemljo, brez razvoja, brez žive kulture. Mislimo, da tako ni prav. Domače prebivalstvo mora biti enakopravno ostalim Čilencem. Imeti morajo možnost razvoja, sodelovanja pri vsem. A tudi to je težko. Po stoletjih so se ljudje privadili na to stanje, čeprav so revni in bojimo se, da bi ne postali žrtev prenaglih ukrepov.»

Italija, Donat-Cattin

Tuhtal sem novo vprašanje. Imel sem ga že na jeziku, ko me je Tomić prehitel: «Sedaj vas bom jaz vprašal nekaj. Kaj menite o položaju v Italiji?»

Govorila sva o stavkah, o zaostalih področju, Jugu, konservativni vlogi italijanske DC . . . Tedaj me je prekinil in bolj sebi povedal, da so tudi v italijanski DC navredne struje. Omenil je Donat-Cattina.

Vsako vprašanje je samo po sebi zdrknilo nazaj k Čilu, malo zaradi vzporedja med obema stvarnostima, malo pa tudi zaradi Tomičeve globoke vkoreninjenosti v čilsko stvarnost. Ni uporabljal zapletenih besed rimskih politikov, tudi ne teoriziral v oblakih. Program svoje skupine je povedal v treh stvarih. Kateri politik v Italiji bi znal povedati svoje mnenje v enakem številu besed, ne da bi takoj dodal še to, nato še ono, še tretje itd.

Začela sva razgovor o izvenparlamentarnih skupinah na skrajni levici. Izrekel sem mnenje, da je mnogo ljudi med njimi, ki so v dobri veri, čeprav marsikdaj lebdijo nad stvarnostjo. So pa tudi pustolovci . . .

«Tudi v Čilu», je vpadel v besedo.

Pri tem je mislil na množično skrajno levičarsko (rekli bi lahko - kastristično) skupino MIR (Movimento de izquierda revolucionaria) in na prej omenjeno VOP.

Še nekaj besed o Fidelu Castru. Resda Tomić ni pokazal velikega navdušenja nad njim. Reakcija na vprašanje je bila povsem različna od one, ko se je ob Titovem imenu razživel.

Kljub vetrcu, ki je mimo zaves zapihal s terase, je bila vročina neznosna. Pogovarjala sva se skoraj eno uro, ko so ga prišli klicat. Kovčki so bili že na avtomobilu. Naslednja etapa počitniške ture je Opatija, nato pa Dalmacija, očetov rojstni Split, z Marjanom v ozadju, ki se zrcali v prozornih vodah Jadranskega morja.

Od tod je pred tričetrt stoletja odpotovala ladja z emigranti.

Eksplozija v Belfastu

BELFAST, 7. — Danes ponoči je eksplodiral peklenski stroj v neki tovarni električnega materiala. Eksplozija je bila zelo močna ter so jo slišali v polmeru 15 km. Zračni pritisk je razbil šipe na številnih hišah. Več oseb so prepeljali v bolnišnico zaradi živčnega šoka.

V Londonderyju je prišlo danes ponoči do streljanja. Menda so nekateri teroristi streljali z avtomatičnim orožjem proti vojaškim patrolam v četrti Bagside. Na srečo ni bilo človeških žrtev.

Tragična smrt mehiških ribičev

VERACRUZ (Mehika), 7. — Lakota, žeja in sonce so v sedmih dneh umorili enajst mehiških ribičev, ki so se zatekli na splav, ko se je potopila njihova ladja. Reševalci so našli pri življenju samo ribiča Ramona Ayalo. Ta je povedal, da se je ladja potopila 27. junija. Nekaj ur potem ko so izpluli iz pristanišča. Nenadoma se je na ladji odprla velika luknja, skozi katero so vdrli valovi. Ribiči so na naglico zbili skupaj majhen splav, na katerega so se rešili.

Huda vročina, lakota in žeja so kmalu začeli redčiti njihove vrste.

SINOČI NA LJUBLJANSKEM LETALIŠČU

PRVI TOVORNI POLET NA PROGI FRANKFURT - LJUBLJANA

Letalo boeing 737 ima zmogljivost 15 ton tovora

(Od našega dopisnika)

LJUBLJANA, 7. — Danes ponoči ob 0.55 je na letališču Ljubljana pristalo tovorno letalo zahodnonemške letalske družbe Lufthansa boeing 737. To je bil prvi polet na tovorni liniji, ki jo je Lufthansa uvedla na progi Frankfurt - Ljubljana - Frankfurt in je velikega pomena za jugoslovansko gospodarstvo, saj je dobilo izredno zvezo za izvoz svojih izdelkov na vsa svetovna tržišča.

Hitro spremenljivo letalo boeing 737, ki so ga izdelali z ZDA po zamisli Lufthansinih strokovnjakov, ima namreč zmogljivost 15 ton tovora, njegova prednost in posebnost pa je, da je tovor paletiziran. Raznovrstne palete, ki omogočajo prevoz kakršnegakoli tovora, zagotavljajo naročniku, da bo njegov tovor v najkrajšem času prišel do cilja.

Lufthansa je namreč pred mesecem dni odprla v Frankfurtu novo tovorno središče, ki je urejeno tako, da paleto s tovorom najkasneje v 60 minutah pretovorijo na drugo letalo in je tako tovor po «hitrem postopku» čimprej na cilju.

Po temeljiti raziskavi tržišča je dala zahodnonemška družba prednost Ljubljani pred Beogradom in Zagrebom ne samo zato, ker je Slovenija industrijsko najbolj razvita republika, temveč tudi, ker sta drugi dve mesti že povezani z ZRN z rednim potniškim prometom.

D. KOSMRLJ

Kapetan Medina v Južnem Vietnamu

BIEN HOA, 7. — Kapetan Ernest Medina se je proti svoji volji začasno vrnil v Južni Vietnam. Sem je prišel prvič po tistih tragičnih dneh, ko je prišlo pri južnovietnamski vasici My Lai do pokola 122 civilistov, zaradi katerega se je moral tudi zagovarjati pred ameriškim sodiščem.

Medina je prispel na letališče Bien Hoa 25 km severo-zahodno od Sajgona z vojaškim letalom. Spremljali so ga njegov branilec kapitan Kadish in nekateri predstavniki vojaškega tožilstva. Obtoženi častnik je bil oblečen v uniformo ameriške vojske.

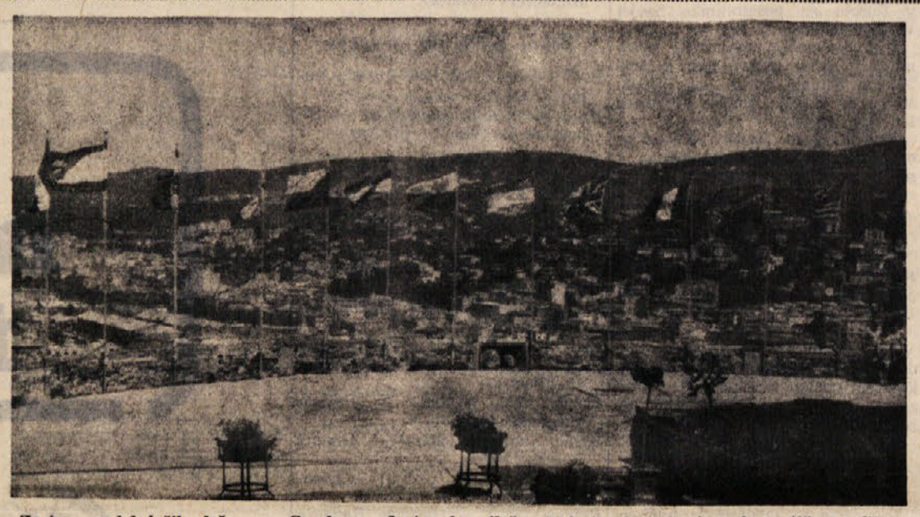

Zastave sodelujočih držav na Gradu sv. Justa ob priložnosti festivala znanstvenofantastičnega filma

Festival znanstvenofantastičnega filma

Italijanski «Thais» v retrospektivni sekciji

V okviru retrospektivne sekcije festivala znanstvenofantastičnih filmov je bila sinoči na Gradu sv. Justa osrednja točka italijanski film «Thais». Delo je že popoldne predstavila v krožku novinarjev Antonella Vigliani, hčerka režiserja Antona Giuglia Bragaglie, ki je poudarila zgodovinsko vrednost tega dela iz leta 1916. Za tem trakom se je namreč že pred mnogimi leti izgubila vsaka sled, po naključju pa so ga pred kratkim odkrili.

V splošnem je bil včeraj večer nemih filmov, saj sta bila taka tudi poljski «Dwaj kudzie z szafa» (Dva človeka in omara) in francoski «Le voyage imaginaire» (Izmišljeno potovanje). In prav pri tem bi lahko izrekli prvo kritiko organizatorjem, saj je taka izbira in razporeditev filmov lahko kvalitetno logična, vsekakor pa ima nezadovoljiv vpliv na gledalce, ki so po prvem dnevu precej bolj redki (sicer pa še vedno številnejši kot pri popoldanskih predstavah). Na sporedu so bili tudi odlični filmi «Ssaki» Romana Polanskega, francoski «La chute de la maison Usher», ponovna uprizoritev znane Poejeve novele «Propad dinastije Usherjev» in ameriški «Dreams that money can buy».

Za jutri je najavljena sprememba v programu. Organizatorji so namreč odpovedali francoski film «L'Age d'Or» in namesto njega vključili v program «Folie du dr. Tube» režiserja Abela Ganceja.

uk

TRŽAŠKI DNEVNIK

V TOREK V TRSTU

NOV KORAK NA POTI ZDRUŽEVANJA KOVINARJEV

Seje so se udeležili tudi državni tajniki treh sindikalnih organizacij Benvenuto, Pastorino in Morelli

V torek, 6. julija so se sestali pokrajinski odbori sindikalnih organizacij FIM, FIOM in nove UIL. Sestanku so prisostvovali državni tajniki G. Benvenuto, E. Pastorino, G. Morelli in pokrajinski tajniki Cruciatti, Burlo in Dellago.

Na seji so analizirali proces združevanja sindikatov kovinarskih delavcev, ki napredujejo kljub vsem napadom in zaviralnim polzkusom. Dokaz za to je sestanek enotnih centralnih komitejev, kateremu bodo prisostvovali tudi delegati, ki jih bodo imenovali tovarniški sveti največjih tovarn. Ta sestanek bo v Rimu 21. in 22. tega meseca. Na torkovi seji so analizirali predvsem lokalni proces združevanja, v luči ustanovitve nove tržaške UILM. Predvsem se je govorilo o zaključkih, do katerih so prišli delavci največjih tržaških kovinarskih podjetij. Na sestanku so pozitivno ocenili priznanje, ki ga je državna organizacija UILM izdala o pokrajinski ureditvi UILM in so sklenili, da je neobhodno potrebno preverjenje med vsemi delavci o perspektivnem jesenskem enotnem včlanjevanju.

Upravni odbori so, v duhu sklepov rimskega kongresa, poverili tajništvom nalogo, naj pospešijo enotno delovanje z ustanovitvijo enotnega izvršnega odbora, z razširitvijo pokrajinskih odborov, z izboljšanjem enotnega sedeža na industrijskem področju. Sploh naj nadoknadijo zamujeno v procesu združevanja in naj dohitijo ostale italijanske pokrajine.

Na seji pokrajinskih odborov so tudi živahno razpravljali o problemu državnega in pokrajinskega pomorstva. Poleg tega so zasledili težnjo gospodarjev, da z novim napadom pridobijo na račun delavcev moč, katero so izgubili v bojih jeseni leta 1969 in 1970.

Izlet v Auschwitz

Združenje bivših političnih deportirancev (tržaška sekcija) organizira od 4. do 11. septembra avtobusni izlet skozi Avstrijo in Češkoslovaško na Poljsko, in sicer v Oswiecim (Auschwitz) in Krakov. Glavni namen izleta je ogled zloglasnega taborišča smrti Auschwitz, udeleženci izleta pa bodo lahko spoznali razne lepe kraje in si ogledali zlasti Krakov, Brno, Bratislavo in Dunaj.

Odhod iz Trsta, skozi Videm in Trbiž, bo 4. septembra ob 6.30, povratek pa 11. septembra ob 22. uri. Cena za izlet (prevoz, prenočevanje, hrana in ogled muzejev) znaša 70 tisoč lir. Ob vpisu je treba plačati na račun 20 tisoč lir, raziko pa mesec dni pred odhodom. Mesec dni pred odhodom bo treba tudi izročiti potni list in štiri osebne fotografije za vizume.

Prijave sprejema tajništvo omenjenega združenja Ul. Crispi 3, tel. 730306.

V podjetju Italcantieri končno dosežen sporazum

Delavci in uradniki tržiške ladjedelnice Italcantieri so po dolgem stavkovnem gibanju končno dosegli sporazum z vodstvom družbe. Po podpisu sporazuma o delovni pogodbi za delavce, so včeraj podpisali sporazum tudi uradniki. Sporazum je odobrila velika večina uradnikov, ki so se zbrali na skupščini v glavni delavski menzi ladjedelnice.

Poleg tega je tovarniški svet ladjedelnice naslovil na predsednika deželnega sveta Berzantija ter na načelnike svetovalskih skupin posebno noto, v kateri vabi deželo naj čimprej izvede konkreten program za reformo koncesijskih prevozniških podjetij.

Zagrebški avto oplazil žensko na zebrastem prehodu

Včeraj so malo pred 13. uro sprejeli na kirurškem oddelku bolnišnice, kamor so jo pripeljali z rešilnim avtom, 77-letno jugoslovansko državljanko Mario Puzzer por. Pribez, kateri so ugotovili precejšnjo rano na desni strani čela, izpah leve rame, udarec na hrbtu in možganski pretres. Če ne bo komplikacij, bi morala Pribazeva okrevati v 12 ali v 15 dneh.

Agenti karabinjerske izvidnice so ugotovili, da je Pribazeva prečkala po zebrastem prehodu za pešce Carduccijevo ulico v višini hiše št. 32, ko jo je bočno oplazil s fiatom 125 zagrebške registracije 49-letni Nikola Cvetković, ki je od Garibaldijevega trga vozil proti mestnemu središču.

Podpora za okrepitev bolnišniških naprav

Minister za zdravstvo Mariotti je v ponedeljek podpisal dekret za dodelitev denarnih podpor vsem deželam v Italiji, bodisi s posebnim, bodisi z navadnim statutom, za okrepitev bolnišniških naprav. V ta namen so uporabili vse razpoložljive vsote v proračunu državnega bolniškega sklada, ki jih doslej še niso uporabili. Sam minister je včeraj po telefonu sporočil deželnemu odborniku za zdravstvo Devetagu, da je ministrstvo dodelilo naši deželi podporo v višini 1.203.806.000 lir.

Sinoči pri Obelisku z avtom v pešca

Nekaj minut prel 23. uro so morali zaradi udarca po glavi, raznih odrgnin, zloma noge in desne stegnenice sprejeti s prognozo okrevanja v 90 dneh 59-letnega Francesca Roseva iz Ul. Arzenale, ki je bil precej vinjen. Kot se je zvedelo, je Roseva, ki je prečkal državno cesto št. 85 na ovinku pri openskem Obelisku, podrl na tla s fiatom 850 milanske registracije 44-letni Nicola Merola iz Ul. Superga v lombardskem glavnem mestu.

drop

Od danes veliko sezonsko znižanje cen v vseh trgovinah drop

Popusti do 30%

SALDI

Pohitite z svojimi nakupi
Deležni boste boljše postrežbe
dobili boste popolnejšo izbiro
najbolj privlačne priložnosti
vso poletno modo

Popusti od 30%

trgovine drop
TRST - GORICA - PORDENON - VIDEM

Veliki magazini centro drop
TRST

trgovine PITASSI
PORDENON - VIDEM

RADIO TV SLOVENIJA

ČETRTEK, 8. JULIJA 1971

TRST A

7.15, 8.15, 11.30, 13.15, 14.15, 17.15, 20.15, 23.15 Poročila; 7.30 Jutranja glasba; 11.35 Šopek slovenskih pesmi; 11.50 Violinist Pacchiori in ansambel «Modern Gipsy»; 12.10 Vzgojna oddaja; 12.20 Za vsakogar nekaj; 13.30 Glasba po željah; 17.00 Orkester Bevilacqua; 17.20 Za mlade poslušalce; 18.15 Umetnost in prireditve; 18.30 Romantične simfonije; 19.10 Beličič: Kratke črtice; 19.20 Izbrali smo za vas; 19.40 Komorni zbor; 20.00 Šport; 20.35 «Evelyn», radijska drama; 21.35 Skladbe davnih dob; 21.50 Melodije v polmraku; 22.05 Zabavna glasba.

TRST

21.10 Plošče; 14.45 Tretja stran; 15.10 Juke box; 16.00 Opera.

KOPER

6.30, 7.00, 11.00, 12.30, 14.00, 19.00, 22.30 Poročila; 7.15 Glasba za dobro jutro; 8.10 Jutranja glasba; 9.30 «20.000 lir za vaš spored»; 10.00 Z nami je...; 10.15 Nove plošče; 10.30 Plošča za poletje; 11.00 Znane melodije; 11.45 Glasba in popevke; 12.00 Glasba po željah; 14.15 Vesela glasba; 15.35 Saund danes in včeraj; 16.00 Spored RL; 16.30 Glasba po željah; 17.00 Primorski dnevnik; 17.20 Glasbeni vrtiljak; 18.10 Pevec dneva; 18.45 Orkester The Million Dollars Violins; 19.00 Operna glasba; 19.45 Svet plošč; 20.30 Spored RL; 23.20 Romantični motivi; 23.35 Jazz; 24.00 Spored RL.

NACIONALNI PROGRAM

7.00, 8.00, 13.00, 15.00, 20.00 in 23.05 Poročila; 7.10 Jutranja glasba; 8.30 Jutranje popevke; 9.15 Vi in jaz; 11.30 Poje mezzosopranistka G. Pederzini; 12.10 Plošče za poletje; 13.15 P kot Peppino; 14.00 Opoldanska oddaja; 16.20 Za vas mlade; 18.15 Plošče; 19.00 Operna glasba; 19.30 Glasba iz TV programov; 20.45 Na klavir igra D. Musumeci; 21.00 Politična tribuna; 21.45 Glasbeno-govorni spored;

II. PROGRAM

7.30, 8.30, 10.30, 13.30, 18.30 in 19.30 Poročila; 7.40 Pojejo L. Armstrong in Aphrodites Child; 8.40 Orkestri; 9.50 «Goya», rad. nadaljev.; 10.05 Plošča za poletje; 10.35 Telefonski pogovori; 12.35 Alto gradimento; 14.00 in 18.05 Kako in zakaj; 14.05 Plošče; 16.05 Studio aperto; 18.50 Štirinajst tisoč 78; 20.10 «Supersonic», plošče; 21.30 Simfonična glasba; 22.40 Skrivnosti Pariza; 9. nad.; 23.05 Lahka glasba.

III. PROGRAM

10.00 Koncert za začetek; 12.20 Igra pianist D. Lipatti; 13.00 Medigra; 14.30 Plošče; 15.30 Koncert baritonista E. Battaglie in pianista E. Werba; 16.15 Sodobna ital. glasba; 18.45 Wilder: Malo mesto; 20.30 Jazz; 21.30 Strauss: Elektra, opera.

SLOVENIJA

7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 18.00, 19.30, 22.00 Poročila; 9.10 Glasbena matineja; 10.05 Počitniško popotovanje; 10.20 Slovenski pevci zabavne glasbe; 10.45 Pesem iz mladih grl; 11.15 Pri vas doma; 13.10 Arrigo Boito: prizor iz opere «Mefistofeles»; 13.30 Kmetijski nasveti; 13.40 «Čez polja in potoke»; 14.30 Priporočajo vam...; 15.10 Z lahko glasbo za prijetno razvedrilo; 16.30 Glasbeni intermezzo; 16.40 Italijanske narodne pesmi; 17.00 «Vrtiljak»; 17.40 Z orkestrom Paul Weston; 18.10 Koncert po željah poslušalcev; 19.15 Iz kasetne produkcije RTV Ljubljana; 19.30 Veliki valčki; 19.45 Naš podlistek; 20.00 Lahko noč, otroci!; 20.15 Minute z ansamblom Silva Štingla; 21.00 Četrtkov večer domačih pesmi in napevov; 22.00 Literarni večer; 23.15 Nova italijanska muzika; 00.05 Literarni nokturno; 00.15 Iz albuma izvajalcev jazza;

ITAL. TELEVIZIJA

18.20 TV za otroke; 19.45 Šport in kronike; 20.30 Dnevnik; 21.00 Politična tribuna; 21.30 Computer — TV igra; 23.00 Dnevnik.

II. KANAL

15.20 Evrovizija: Tour de France; 17.30 Prenos ital. atletskega prvenstva; 21.00 Dnevnik; 21.15 Evrovizija: «Igra ne pozna meja 1971»; 22.30 Boomerang.

JUG. TELEVIZIJA

19.20 Obzornik; 19.35 Pika nogavička — švedski film; 20.10 Po sledeh napredka; 20.40 Pet minut za boljši jezik; 21.00 TV dnevnik; 21.35 I. Štivičić: Kam gredo divje svinje; 22.35 Teh naših 50 let; 23.35 Poročila.